

กระทรวงมหาดไทย
MINISTRY OF INTERIOR

แผนปฏิบัติการ
จัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”

ประจำปี พ.ศ. 2569

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือ

อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

☎ 0 2241 9000 ต่อ 2112

✉ Saraban@dla.go.th

🌐 www.dla.go.th

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลฤๅ
เรื่อง แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด"
ขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้ให้จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน และชุมชน พร้อมทั้งรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่โดยใช้หลักการ ๓ ช. ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ ๓Rs: Reduce Reuse Recycle ภายใต้กรอบการดำเนินงาน จำนวน ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อลดปริมาณขยะและส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง จัดทำระบบเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และได้จัดทำ แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙

ในการนี้ เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลฤๅ มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลฤๅ จึงประกาศใช้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๙

(ลงชื่อ)

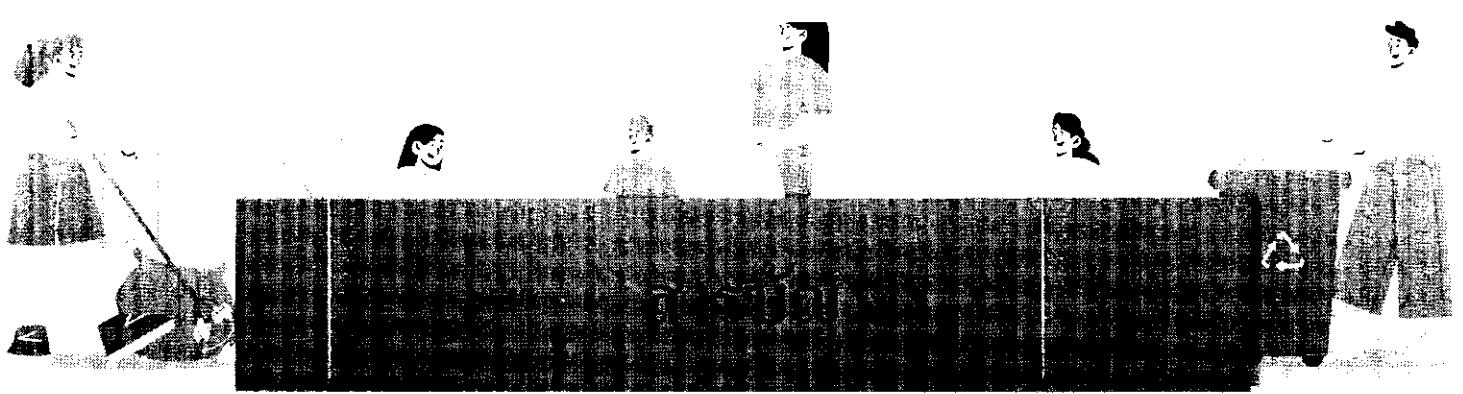
ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลฤๅ

องค์การบริหารส่วนตำบลลูกเรือ
อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

เรื่อง

บทที่ บทนำ ๑

- ความเป็นมา ๑
- แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๑ (๒๕๗๐ - ๒๕๖๕ .ศ. ๒
- บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย (๒๕๗๐ - ๒๕๖๕ .ศ.พ) ยได้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ๗

บทที่ ๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๒๕๖๘ .ศ.ประจำปี พ "จังหวัดสะอาด"

- สารสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๒๕๖๘ .ศ.ประจำปี พ "จังหวัดสะอาด" ๒๓
- สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๑๕ "จังหวัดสะอาด" ๒๗ ประจำปี พ๒๕๖๘ .ศ.

บทที่ ๓ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ๒๕๖๙ .ศ.

- พันธกิจ ๓๐
- กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย ๓๑
- เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๒๕๖๙ .ศ.ประจำปี พ "จังหวัดสะอาด" ๓๒
- ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ .ศ.๒๕๖๙ ๓๓
- คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าหมาย ๓๕
- มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
 - มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดทำ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ๔๘
 - มาตรการส่งเสริมทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ของ อบท ๕๓
 - มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ "แยกก่อนทิ้ง" เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๖๓
 - มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง) ๖๖
 - มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง) ๖๘
 - มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง) ๖๙
 - มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ด้านการจัดการ) ๗๑
 - มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ๗๒
 - มาตรการการจัดการขยะพลาสติก ๗๒
 - มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก) ๒ ระยะที่พ(๒๕๗๐ - ๒๕๖๖ .ศ. ๗๔
 - มาตรการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ ๘๑
 - มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ ๘๔
 - มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ๑๐๐

ภาคผนวก

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ถือเป็นการมุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๕ ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี ๒๕๗๓ และ เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้นเป้าประสงค์ที่ ๑๓.๒ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ แม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมผลักดันตามเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทย จึงได้เร่งผลักดันให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อน และสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาด

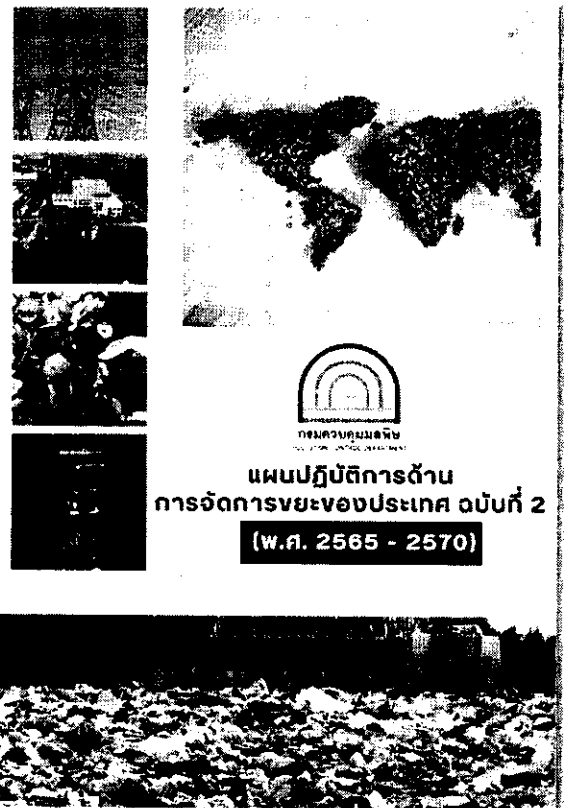
แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-๑๙) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศ ใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมา กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) มุ่งเน้นไปที่การจัดการขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ ๓R ที่แหล่งกำเนิดต่างๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

สิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบ การกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นภายใต้ กรอบแนวคิดการจําลัดบความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย การบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. การจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยาย ความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๒. การจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการ ใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืน กลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรือดัดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

๓. การจัดการ ณ ปลายทาง จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้ มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและ นำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

๔. การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของ ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหา ข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ ในการวางแผนและตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะ

หลักการจัดการ

กรอบแนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ จะให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการจัดที่

ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าว สามารถทำได้ ภายใต้หลักการและแนวทางจัดการขยะสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้ในนานาอารยประเทศ ดังนี้

๑. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)

ประกอบด้วย (๑) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (๒) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้ว หมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (๓) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน มีอายุการใช้งานนาน และสามารถนำมารีไซเคิลใหม่และลดการใช้หรือลดการเติมสารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะให้สอดคล้องกับแนวทาง BCG Model จะต้องเน้นการควบคุม ป้องกันการเกิดขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะอาหาร ขยะพลาสติก รวมถึงภาชนะบรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อสินค้าบรรจุภัณฑ์มีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น การนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสีย หรือใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยการย่อยสลายทางชีวภาพ (Bio-conversion) การแปรรูปขยะเป็นพลังงาน (Waste to energy) และการนำวัสดุรีไซเคิลมาแปรรูปใช้ใหม่ ส่วนที่เหลือจึงกำจัดในขั้นสุดท้ายโดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทั้งนี้ อาจต้องมีการผลักดันให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาที่สามารถแข่งขันได้ และเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce) ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเปล่าและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ และการนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนเขาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียได้อีกทางหนึ่ง

๓. หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชนในการจัดการขยะ

๔. การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักร อุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะ

๕. การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ

๕.๑ ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR)

โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะหรือซากผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยลดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การออกแบบและผลิตสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน สะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงานหรือสลายได้เองตามธรรมชาติ

๕.๒ ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR)

โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภค ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครื่องขายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และแยกทิ้งตามระบบที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ภายในปี ๒๕๗๐ มี ๖ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๐
๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์
 - ๒.๑ พลาสติก ร้อยละ ๑๐๐
 - ๒.๒ แก้ว ร้อยละ ๘๖
 - ๒.๓ กระดาษ ร้อยละ ๗๔
 - ๒.๔ อะลูมิเนียม ร้อยละ ๘๑
๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ร้อยละ ๒๘
๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๕๐
๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐
๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐

ตารางตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐)

โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๖๙	๗๐	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐
๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
๒.๑ พลาสติก	๒๘	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๒ แก้ว	๗๕	๗๖	๗๘	๘๐	๘๒	๘๔	๘๖
๒.๓ กระดาษ	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔
๒.๔ อะลูมิเนียม	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑
๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	๓๘	๓๖	๓๕	๓๔	๓๒	๓๐	๒๘
๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๒๒	๒๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐
๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๙๐.๘๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	๔๕	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐

หมายเหตุ :

๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง การแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ หรือพบในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชนลดลง

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖ รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๑

๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และมีการดำเนินการแจ้งการขนส่งออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

ปัจจุบันแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยไว้ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยดำเนินการ ๓ มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การจัดการขยะที่ต้นทาง

ขยะอาหาร (Food Waste)

๑) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้จำหน่ายอาหาร อาทิ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และตลาด ภาคผู้ประกอบการอาหารหรือโรงแรม อาทิ ภัตตาคาร และร้านอาหาร โดยพัฒนาและประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับการควบคุมและป้องกันขยะอาหารจากแหล่งกำเนิด และลดการเกิดอาหารส่วนเกิน โดยส่งเสริมการนำอาหารส่วนเกิน ไปแบ่งปันให้กับผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย

๒) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้บริโภค โดยเพิ่มความรู้ให้กับผู้บริโภคในการลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดระบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกำจัดขยะปลายทางในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๓) จัดทำองค์ความรู้และระบบข้อมูลขยะอาหาร

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste)

๑) จัดทำแนวทางการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิด ทั้งจากบ้านเรือนและชุมชน ให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกแหล่งกำเนิด และประชาชนให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

๒) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ อาทิ ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอย โรงพยาบาล คลินิก สถาบันการศึกษา ผู้ป่วย สถานพยาบาลสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

๓) ส่งเสริมการใช้หลักการ ๓Rs ด้วยวิธีการใช้ซ้ำ (Reuse) หรือรีไซเคิล (Recycle) โดยทำให้ปราศจากเชื้อโรค ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ หรือมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

๑) ส่งเสริมให้สถานประกอบการลดปริมาณการใช้สารอันตรายหรือใช้สารอื่นทดแทนในกระบวนการผลิต และมีการคัดแยกของเสียไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เพื่อลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่ต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายให้เหลือน้อยที่สุด

๒) ศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถใช้ในการวางแผน และกำหนดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสะท้อนถึงลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ตนเอง

๓) พัฒนาระบบหรือรูปแบบที่ส่งเสริมให้บ้านเรือน กิจการบางประเภท และแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ต่าง ๆ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง ตามประเภทที่สอดคล้องกับรูปแบบหรือเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้กลไกหรือแรงจูงใจ ที่เกี่ยวข้องกับการคืนประโยชน์กลับให้กับบ้านเรือน กิจการบางประเภท หรือแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ที่มีการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง จัดให้มีระบบหรือวิธีการที่เอื้อต่อการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างต้นแบบพื้นที่หรือจังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

มาตรการที่ ๒ การเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ

๑. ขยะมูลฝอย

๑) ขับเคลื่อนให้มีจำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้และให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ และส่งเสริมให้เอกชนร่วมทุนโดยเฉพาะกลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง ที่มีศักยภาพการนำขยะไปใช้ประโยชน์และใช้เป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตควบคุมมลพิษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้โรงปูนซีเมนต์หรือนิคมอุตสาหกรรม

๒) กำหนดรูปแบบ/มาตรฐานการจัดการขยะโดยมุ่งเน้นเทคโนโลยีการจัดการแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการจัดการต้นทาง บริบทของพื้นที่และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย การผลิตพลังงานที่ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินงาน หรือรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างง่ายที่สามารถลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับลักษณะขององค์ประกอบขยะ หรือบริบทด้านเศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ของเสียอันตรายชุมชน

๑) จัดทำรูปแบบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการของเสียอันตรายชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการของเสียอันตรายชุมชนในภาพรวมของจังหวัด ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บกัก และการส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนำรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ ของเสียอันตรายชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง

๒) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามารับรีไซเคิล หรือกำจัดของเสียอันตรายชุมชนให้มากขึ้น ครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยสนับสนุนการลงทุนในการจัดการของเสียอันตรายชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ Circular economy

๓. มูลฝอยติดเชื้อ

๑) พัฒนาและปรับปรุงระบบควบคุมกำกับติดตามการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Tracking) ที่มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการใช้งาน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๒) เพิ่มศักยภาพระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค และส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนในการสร้างระบบจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรองรับปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เพิ่มสูงขึ้นจากชุมชน

๓) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกำกับดูแลให้มีการเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

๑) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้สามารถจัดการกากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายชุมชน และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านชนิดและปริมาณ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีการนำกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าขนส่งในการจัดการกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายของผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมลดลง

๒) กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่ที่มีการดำเนินการจัดการขยะหรือกากของเสียที่เป็นอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรับซื้อของเก่า และโรงงานรีไซเคิลทุกประเภท โรงงานหรือสถานประกอบการกักเก็บกากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สถานที่รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม

๓) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการที่เหมาะสมในการกำกับดูแลการจัดการกากของเสียที่เกิดจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔) กำหนดแนวทางการจัดการขยะที่ยังไม่มีระบบการจัดการ หรือขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคต ได้แก่ ขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ซากรถยนต์ และซากแบตเตอรี่ ซากรถยนต์ไฟฟ้า ซากโซล่าเซลล์จากชุมชน ของเสียจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และของเสียจากการเลิกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เดิมปรารถ

มาตรการที่ ๓ การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ

๑. พัฒนากฎหมายให้ครอบคลุมการจัดการที่ต้นทางตาม Product Life Cycle ตั้งแต่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การบริโภค และการจัดการภายหลังจากการบริโภค โดยการพัฒนากฎหมายเดิม เช่น การเพิ่มเติมหมวด/มาตรา ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือพัฒนากฎหมายใหม่ ตามหลักการ EPR หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ผลักดันการออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้

๓. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน เพื่อกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความชัดเจน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ตามกฎหมายและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด

๔. ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และกากของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ตั้งแต่การคัดแยกที่ต้นทางจนถึงการกำจัดและบังคับใช้อย่างเข้มงวด

๕. พัฒนา ปรับปรุงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และข้อมูลที่เป็นสำหรับการวางแผน การกำกับดูแลและการแก้ไขปัญหาให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำข้อมูลมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนักให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

๗. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการขยะ อาทิ นวัตกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เทคโนโลยีรีไซเคิลและอัพไซเคิล นวัตกรรมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน นวัตกรรมจัดการขยะอาหาร นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งพื้นที่เกาะ เทคโนโลยีการจัดการซากโซล่าเซลล์จากชุมชน การสร้างเครือข่าย/ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรมจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับชุมชน (Innovation center)

จังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดนโยบายหลัก การกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด

๒) เร่งรัดการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในจังหวัดให้หมดไป โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

๓) สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย

๔) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด คัดแยก ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางให้กับประชาชน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

๖) ติดตามและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

๗) สนับสนุนการจัดหาพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘) สนับสนุนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการ เผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร และสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

๙) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในระดับพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ร่วมกับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของจังหวัด

๒) ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในพื้นที่ให้หมดไป โดยดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงพื้นที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง

๓) ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภท เพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔) รวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่

๕) เตรียมการในการหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอย

๖) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

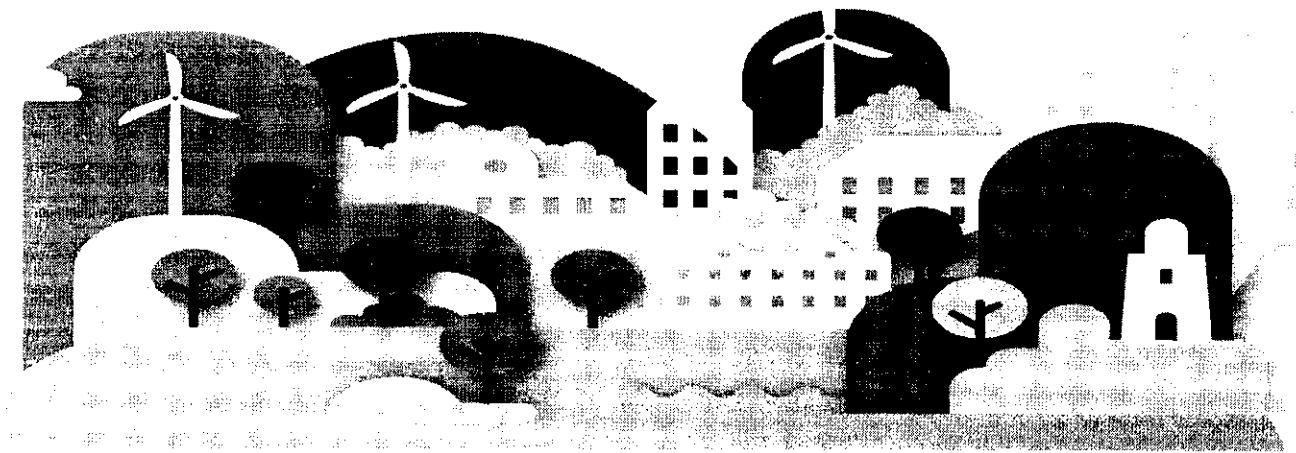
๗) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับท้องถิ่น

๘) ติดตามและบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้เอกชนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่บริการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๙) ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

๑๐) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) มาดำเนินการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหมู่บ้านทั่วประเทศ นำไปขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้บรรลุผล เกิดความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านตำบลกุดเรือ

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งศรีอุดมไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๕,๐๐๐ ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ได้แก่

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	หมู่ที่
๑	บ้านกุดเรือ	กุดเรือ	๑
๒	บ้านกุดเรือ	กุดเรือ	๒
๓	บ้านหนองหัว	กุดเรือ	๓
๔	บ้านกุดปลาทอง	กุดเรือ	๔
๕	บ้านช้าง	กุดเรือ	๕
๖	บ้านทุ่งช้าง	กุดเรือ	๖
๗	บ้านกุดแก	กุดเรือ	๗
๘	บ้านกุดไก่อ้ว	กุดเรือ	๘
๙	บ้านพานทอง	กุดเรือ	๙
๑๐	บ้านทุ่งเกษตร	กุดเรือ	๑๐

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปของตำบลลุดเรือ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม สลับที่ดอน มีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยลำซอม ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านทางทิศใต้ของตำบลลุดเรือ และมีลำน้ำลำห้วยต่างๆ ลำห้วย ช่าง นอกจากนี้ยังมีหนองน้ำและอ่างเก็บน้ำ หนองพุงมัน หมู่ ๑-๒, หนองผือ ม ๗. หนองหินกองหมู่ ๙ หนองกระหวันหมู่ ๓ เป็นต้น

การตั้งถิ่นฐาน อบตลุดเรือ . เป็นชุมชนชนบท ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา (ทำสวน ฯลฯ ,ทำไร่ ,นิยมตั้งบ้านเรือนอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน และกระจัดกระจายหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยมีวัด เป็นศูนย์กลางและตั้งถิ่นฐานอยู่ตามเส้นทางคมนาคมสายหลัก ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๑๔ กลุ่มชุมชนที่ใหญ่ที่สุดของตำบล มีการรวมกลุ่มกันหลายหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๕ มีประชากรประมาณ ๑,๘๘๙ คน และกลุ่มชุมชนที่เล็กที่สุดได้แก่ หมู่ที่ ๓ มีประชากร ๓๔๑ คน

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี ฤดู ดังนี้ ๓

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีอากาศเย็น บ้างครั้งเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ทุกปี เรียกว่า “พายุฤดูร้อน”

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ฝนตกมากในช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม แต่อาจเกิด “ช่วงฝนทิ้ง” ซึ่งอาจนานประมาณ ๑-๒ เดือน ในสัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรงและมีฝน ๒-๓ เดือนกรกฎาคม แต่ในเขตพื้นที่ตำบลลุดเรือไม่เคยเกิดอุทกภัยรุนแรง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในช่วงกลางเดือนตุลาคม ๒-๓ สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว

๑.๔ ลักษณะของดิน

รังมีอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนน้อยไปเป็นดินร่วนปนทราย ดินเหนียวและดินลูกลักษณะดินโดยทั่ว

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย, ผนังกั้นน้ำ	จำนวน๔แห่ง.....
บ่อบาดาล บ่อเจาะ	จำนวน ...๑๙แห่ง.....
บ่อน้ำตื้น	จำนวน ...๒๓แห่ง
ประปาหมู่บ้าน	จำนวน๑๐หมู่บ้าน....
อ่างเก็บน้ำ	จำนวน๐.....แห่ง

๑.๖ ลักษณะของป่าไม้

ในเขตพื้นที่ตำบลลุดเรือมีป่าไม้แต่มีต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ

๒.ด้านการเมืองการปกครอง/

๒.๑เขตการปกครอง

อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลนาเกษม	อำเภอทุ่งศรีอุดม	จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลขี้เหล็ก	อำเภอน้ำขุ่น	จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลแก้ง	อำเภอเดชอุดม	จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลกุดเสลา	อำเภอกันทรลักษณ์	จังหวัดศรีสะเกษ

ตำบลกุดเรือแบ่งเขตการปกครองดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านกุดเรือ	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๒ บ้านกุดเรือ	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองหว้า	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๔ บ้านกุดปลาทอง	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๕ บ้านช้าง	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๖ บ้านทุ่งช้าง	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๗ บ้านกุดแก	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๘ บ้านกุดไก่อ้ว	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๙ บ้านพานทอง	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
หมู่ที่ ๑๐ บ้านทุ่งเกษตร	ตำบลกุดเรือ	อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๒เขตการเลือกตั้ง

ตำบลกุดเรือได้แบ่งเขตการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือออกเป็น หน่วยเลือกตั้ง ดังนี้ ๑๐

หน่วยเลือกตั้งที่ ๑ บ้านกุดเรือหมู่ที่ ๑	หน่วยเลือกตั้งที่ ๖ บ้านทุ่งช้างหมู่ที่ ๖
หน่วยเลือกตั้งที่ ๒ บ้านกุดเรือหมู่ที่ ๒	หน่วยเลือกตั้งที่ ๗ บ้านกุดแกหมู่ที่ ๗
หน่วยเลือกตั้งที่ ๓ บ้านหนองหว้าหมู่ที่ ๓	หน่วยเลือกตั้งที่ ๘ บ้านกุดไก่อ้วหมู่ที่ ๘
หน่วยเลือกตั้งที่ ๔ บ้านกุดปลาทองหมู่ที่ ๔	หน่วยเลือกตั้งที่ ๙ บ้านพานทองหมู่ที่ ๙
หน่วยเลือกตั้งที่ ๕ บ้านช้างหมู่ที่ ๕	หน่วยเลือกตั้งที่ ๑๐ บ้านทุ่งเกษตรหมู่ที่ ๑๐

๓.ประชากร

๓.๑ ข้อมูลประชากร

ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือในปี พ.ศ.๒๕๖๙ จำนวน หมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้ ๑๐

ตารางที่ ๑ สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ระดับตำบล

ข้อมูลของตำบลกุดเรือ อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๖๙

ตำบล/หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
ตำบลกุดเรือ	๓,๔๐๑	๓,๒๑๙	๖,๖๒๐
หมู่ ๑ บ้านกุดเรือ	๔๖๑	๔๔๑	๙๐๒
หมู่ ๒ บ้านกุดเรือ	๔๓๘	๔๗๐	๙๐๘
หมู่ ๓ บ้านหนองหัว	๑๗๓	๑๗๔	๓๔๗
หมู่ ๔ บ้านกุดปลาทอง	๒๖๗	๒๗๕	๕๔๒
หมู่ ๕ บ้านช้าง	๖๒๕	๕๗๖	๑,๒๐๑
หมู่ ๖ บ้านทุ่งช้าง	๓๗๙	๓๔๘	๗๒๗
หมู่ ๗ บ้านกุดแก	๓๘๑	๓๓๔	๗๑๕
หมู่ ๘ บ้านกุดไก่อแก้ว	๒๓๗	๒๑๐	๔๔๗
หมู่ ๙ บ้านพานทอง	๒๓๒	๒๐๖	๔๓๘
หมู่ ๑๐ บ้านทุ่งเกษตร	๒๐๘	๑๘๕	๓๙๓

ที่มา สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง :

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๔. สภาพสังคม

๔.๑ การศึกษา

(๑)โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน ๒ แห่ง คือ

-โรงเรียนบ้านกุดเรือ

โรงเรียนบ้านช้าง-

(๒)โรงเรียนประถมศึกษา ๔ แห่ง คือ

และ โรงเรียนบ้านทุ่งช้าง,โรงเรียนบ้านหนองหว่า , โรงเรียนบ้านกุดเรือ, โรงเรียนบ้านช้าง-

(๓)โรงเรียนเอกชน แห่ง คือ ๑

โรงเรียนศรีอุดมปัญญาคม-

(๔)ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๔ แห่ง คือ

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกุดเรือ ตั้งอยู่หมู่ ๑ ,

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหว่าตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านช้าง- ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕,

๑๐ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งเกษตร ตั้งอยู่ หมู่ที่-

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนครู และจำนวนนักเรียน

โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
โรงเรียนบ้านกุดเรือ	๑๑	๑๖	๑๓๗
โรงเรียนช้าง	๑๑	๑๗	๑๒๐
โรงเรียนทุ่งช้าง	๘	๘	๙๑
โรงเรียนกุดไกร	๘	๘	๑๐๑
ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด บ้านกุดเรือ หมู่ ๑	๑	๒	๔๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหว่า	๑	๒	๓๓
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านช้าง	๑	๒	๓๒
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งเกษตร	๑	๒	๔๓

๔.๒ การสาธารณสุข

ประกอบด้วย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แห่ง คือ ๒

(๑)รพ.บาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งช้าง ตั้งอยู่หมู่ที่ ตำบลกุดเรือ ๖

(๒)โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดเรือ ตั้งอยู่หมู่ที่ ตำบลกุดเรือ ๑

๔.๓ อาชญากรรม

เขตพื้นที่ตำบลภูเรือไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นแต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของราชการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุ ดังกล่าวจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาคือจากข้อมูลที่สำรวจพบว่ามีครัวเรือนที่ไม่มีการป้องกันอุบัติเหตุ อาชญากรรม มีเป็นจำนวนน้อย และปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ไขปัญหาคือการแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตน ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับ จากการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท การขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอคำสั่งจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพรเพื่อระงับ . เหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหาเสพติดในชุมชนของพื้นที่ตำบลภูเรือ จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งศรีอุดมได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือนั้นพบว่าในเขตพื้นที่ตำบลภูเรือมีผู้ที่ติดยาเสพติดแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานของตำบลภูเรือที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- .๑ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- .๒รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- .๓ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- .๔ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง
- .๕ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ เส้นทางคมนาคม

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือมีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ตำบลภูเรือที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ ๗๐ เป้าหมายคือต้องการให้ได้มากกว่านี้หรือร้อยละ ๑๐๐ โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทุกสาย ปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากพื้นที่ยังไม่เป็นที่สาธารณะ จะดำเนินการได้ก็ต้องเมื่อต้องเป็นที่สาธารณะเท่านั้น ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลภูเรือ มีเส้นทางคมนาคม ดังนี้

(๑) การคมนาคม การจราจร

เส้นทางคมนาคมที่ใช้ติดต่อในเขตพื้นที่ตำบลภูเรือและพื้นที่ใกล้เคียงมีดังนี้

๑.๑) ทางหลวงแผ่นดิน

- หมายเลข ๒๒๑๔ สาย เดช-น้ำยืน

๑.๒) สะพาน จำนวน ๑ สะพาน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๑.๓) การจัดการขนส่งมวลชน ประกอบด้วย

- รถโดยสารประจำทาง สายเดช - น้ำเย็น
- สายน้ำเย็น - จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๔) ถนน

ถนนของกรมทางหลวง จำนวน ๓ สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.
	ลาดยาง	จำนวน	๓	สาย	ระยะทาง	๑๒	กม.
	ลูกรัง	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.

ถนนของกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน - สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	-	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.
	ลาดยาง	-	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.
	ลูกรัง	-	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.

ถนนของ กรป. กลาง จำนวน - สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.
	ลาดยาง	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.
	ลูกรัง	จำนวน	-	สาย	ระยะทาง	-	กม.

ถนนทางหลวงท้องถิ่น จำนวน ๓๒ สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน	๒๒	สาย	ระยะทาง	๓๒.๕๐	กม.
	ลาดยาง	จำนวน	๑	สาย	ระยะทาง	๑	กม.
	ลูกรัง	จำนวน	๓	สาย	ระยะทาง	๑๘.๐๐	กม.

ถนนของตำบลกุดเรือ จำนวน ๕๔ สาย

สภาพถนน	คอนกรีต	จำนวน	๒๒	สาย	ระยะทาง	๓๒.๕๐	กม.
	แอสฟัลต์ติก	จำนวน	๑	สาย	ระยะทาง	๑	กม.
	ลาดยาง	จำนวน	๑	สาย	ระยะทาง	๑	กม.
	ลูกรัง	จำนวน	๓๒	สาย	ระยะทาง	๗๒.๙๕	กม.
	ถนนดิน	จำนวน	๐	สาย	ระยะทาง	๐	กม.

๕.๒ การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทั่วครัวเรือน คิดเป็น เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือ ๑๐๐ ไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือ จึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหา คือ ประสานความร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงเหตุผลเพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือมีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนและไฟฟ้าสาธารณะอย่างครอบคลุม

๕.๓ การประปา

กิจการประปาตำบลกุดเรือบริหารงานโดยหมู่บ้าน สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น ๑ เปอร์เซนต์ และมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำ ๑๐๐,๗๗๘ หลังคาเรือน

๕.๔ โทรศัพท์

๑)) จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่	-	จำนวน	หมายเลข
จำนวนโทรศัพท์ (๒) พท์ส่วนบุคคล	๓	จำนวน, ๓๗๘	หมายเลข
๓)) จำนวนชุมสายโทรศัพท์จำนวน	จำนวน	-	ชุมสาย
๔)) ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	จำนวน	๑	แห่ง
๕)) หอกระจายข่าวในพื้นที่ให้บริการได้ครอบคลุมร้อยละ	ของพื้นที่ตำบลกุดเรือ ๑๐๐		

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ในวันจันทร์ .น ๑๖.๐๐-๐๘.๐๐ หง ให้บริการ เวลา ๑ มีไปรษณีย์ จำนวน (๑)- เสาร์หยุดวันอาทิตย์ (วันเสาร์ครึ่งวัน)

๖. ระบบเศรษฐกิจ

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดเรือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว, มันสำปะหลัง, ปอ, พืชสวน ซึ่งสามารถส่งออกเป็นรายได้หลักของตำบล โดยมีพ่อค้าคนกลางรับซื้อในหมู่บ้านและบางส่วนนำไปขายยังตลาดในอำเภอทุ่งศรีอุดมประชากนอกรนั้น ประก.อบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ รับจ้าง ค้าขาย และบริการ แรงงานรับจ้างส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างแรงงานในกรุงเทพ และเขตปริมณฑล และจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรม อาทิเช่น ชลบุรี ระยอง จะทำงานด้านการก่อสร้าง ลูกจ้าง ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่/

๖.๑ การเกษตร

ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือ ร้อยละ ๗๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ดังนี้

- อาชีพเกษตรกรรม	ร้อยละ ๘๐	ของจำนวนประชากรทั้งหมด
- อาชีพเลี้ยงสัตว์	ร้อยละ ๑๐	ของจำนวนประชากรทั้งหมด
- อาชีพรับจ้าง	ร้อยละ ๕	ของจำนวนประชากรทั้งหมด
- อาชีพค้าขาย	ร้อยละ ๕	ของจำนวนประชากรทั้งหมด

**ตารางที่ ๑ สถิติครัวเรือนที่ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลกุดเรือ ข้อมูลของตำบลกุดเรือ
อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี**

พื้นที่ทำการเกษตรในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือ							
ปี พ.ศ.	ปลูกยางราคา		ปลูกไร่มันสำปะหลัง		ทำนา		การเกษตร อื่นๆ(ไร่)
	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	
พ๒๕๖๑.ศ.	๓๗๔	๓,๖๘๑	๗๖๘	๘,๐๓๓	๙๐๕	๑๒,๓๗๖	-
พ๒๕๖๒.ศ.	๓๗๔	๓,๘๐๗	๗๘๓	๗,๙๙๙	๙๔๗	๑๒,๖๗๙	-
พ๒๕๖๓.ศ.	๔๐๓	๔,๐๓๘	๙๒๑	๙,๓๐๑	๑,๐๖๗	๑๓,๓๔๑	-

๖.๒ การปศุสัตว์

เป็นการประกอบการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การ -
เลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ เป็นต้น

**ตารางที่ ๑ สถิติครัวเรือนที่ทำการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ตำบลกุดเรือ ข้อมูลของตำบลกุดเรือ
อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี**

สถิติครัวเรือนที่ทำการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ตำบลกุดเรือ								
ปี พ.ศ.	เลี้ยงไก่		เลี้ยงสุกร		เลี้ยงโค		เลี้ยงกระบือ	
	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนไก่ (ตัว)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน สุกร (ตัว)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนโค (ตัว)	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน กระบือ (ตัว)
พ๒๕๖๑.ศ.	๕๖๗	๙๘๗	๔๖	๓๔๖	๒๐๕	๗๒๑	๒๒๐	๕๒๕
พ๒๕๖๒.ศ.	๖๗๐	๑,๑๑๒	๕๒	๒๖๐	๒๒๖	๗๙๐	๒๐๗	๕๑๒
พ๒๕๖๓.ศ.	๗๓๒	๑,๓๔๖	๓๗	๑๙๗	๒๑๗	๗๘๒	๒๑๕	๕๒๐

๖.๓ การบริการ

โรงแรม	-	แห่ง
ร้านอาหาร	-	แห่ง
โรงภาพยนตร์	-	แห่ง
สถานีสง	-	แห่ง
ร้านเกมส์	-	แห่ง

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๖.๔ การท่องเที่ยว

ในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยว แต่ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ การสร้างหนองน้ำสาธารณะให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับใช้พักผ่อนหย่อนใจ

๖.๕ อุตสาหกรรม

- จำนวนกิจการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จ (โรงสีขนาดเล็ก) จำนวน ๑๖ แห่ง

๖.๖ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ธนาคารเพื่อการเกษตร	-	แห่ง	รน้ำมันสถานีบริก	๕	แห่ง
บริษัท	-	แห่ง	- ห้างสรรพสินค้า/ศูนย์การค้า		แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	-	แห่ง	ตลาดสด	๒	แห่ง
ร้านค้าต่างๆ	๓๔	แห่ง	ซูเปอร์มาเก็ต	-	แห่ง

๖.๗ แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ ต่ำกว่า ๑๕ ปี อยู่ในกำลังแรงงาน แ ๖๐-๑๕ ปี ๕๐-๖๕ ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง บางส่วน ไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงาน อุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

๗.ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรในเขตพื้นที่ตำบลกุดเรือส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ มีวัด ๑๐ แห่ง ศาสนสถานอื่นๆ

วัดที่ได้รับวิสุงคามสีมา	จำนวน ๑๐ แห่ง
วัดที่ยังไม่ได้รับวิสุงคามสีมาและที่พักสงฆ์	จำนวน ๒ แห่ง
โบสถ์คริสต์	จำนวน - แห่ง

๗.๒ ประเพณีประจำปี

โวประเพณีลอยกระทง ประเพณีวันเข้าพรรษา ประเพณีวันออกพรรษาดักบาตรเท ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีฮีตสิบสอง คองสิบสี่

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาอีสาน ภาษาเขมร

๘.ทรัพยากรธรรมชาติ

น้ำ ๘.๑ ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบ สำหรับน้ำใต้ดิน มีปริมาณพอเพียงได้น้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้

ป่าไม้ ๘.๒ ในพื้นที่ตำบลลุดเรือมีป่าไม้

ภูเขา ๘.๓ ในพื้นที่ตำบลลุดเรือไม่มีภูเขา

คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ๘.๔. ทรัพยากรธรรมชาติ

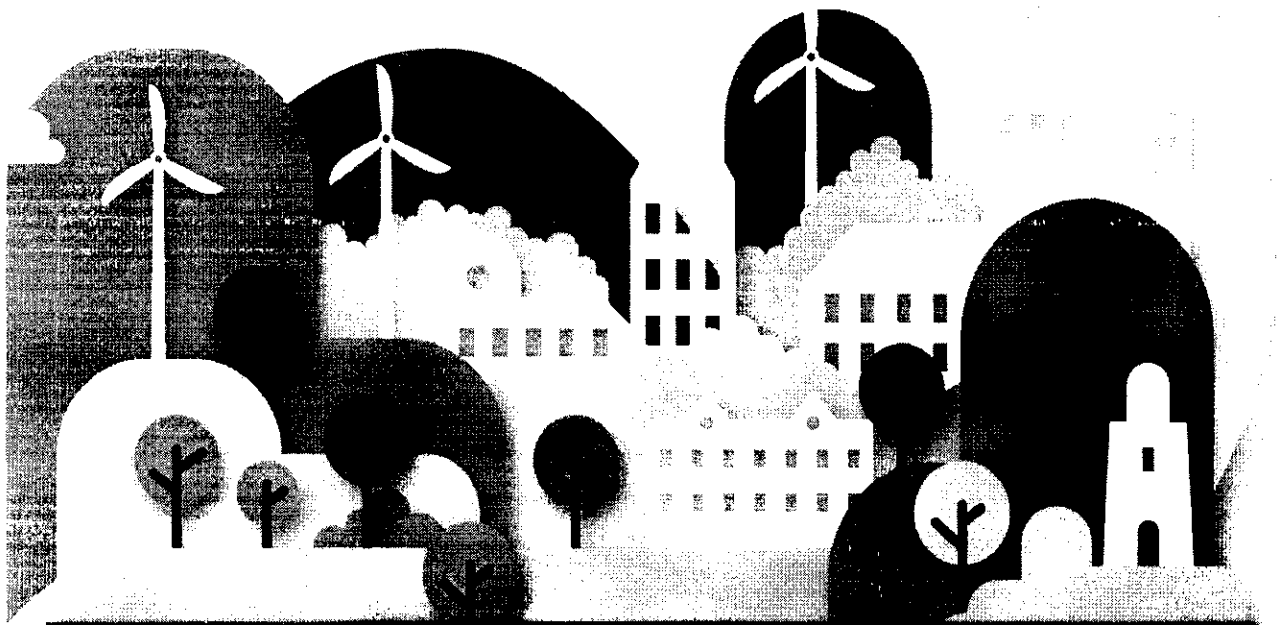
๘.๑ น้ำ ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบ สำหรับน้ำใต้ดิน มีปริมาณน้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ได้พอเพียงได้

๘.๒ ป่าไม้ ในพื้นที่ตำบลลุดเรือมีป่าไม้

๘.๓ ภูเขา ในพื้นที่ตำบลลุดเรือไม่มีภูเขา

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ของตำบลลุดเรือส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ก็ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ ปัญหาคือ เนื่องจากพื้นที่ตำบลลุดเรือมีความแห้งแล้งในช่วงหน้าแล้งจึงมีน้ำใช้ไม่เพียงพอ ต้องอาศัยน้ำฝนน้ำในการเกษตรก็ต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรได้เพิ่มขึ้น เพราะพื้นที่ส่วนมากเป็นของประชาชน เอกชน ปัญหาด้านขยะ เมื่อชุมชนแออัดขยะก็มากขึ้น การแก้ไขปัญหา องค์การบริหารส่วนตำบลลุดเรือได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนและเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เช่น โครงการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืนให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ โครงการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ในพื้นที่ของตนเองและที่สาธารณะ รวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของเมืองให้ร่มรื่นสวยงาม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ฯลฯ

บทที่ 2

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2568

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs
๒. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีแผนขยะประเทศฉบับที่ ๒ แผนยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวข้องกับการจัดการและกฎหมายอื่นที่ ๑๓ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๐ ระยะขยะมูลฝอยชุมชน
๓. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยก ๓ ตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลักRs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ :ช ๓
๔. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๕ สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย

๖ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๗ เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ .ศ.ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘ เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมภาคประชาชน/

๙ เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมภาคประชาชน/

๓. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๒๕๖๘ .ศ.ประจำปี พ "จังหวัดสะอาด"

- ๑ ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
- ๒ ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
- ๓ ขยะรีไซเคิลในชุมชนได้รับการบริหารจัดการ และสร้างมูลค่าเพิ่ม ผ่านการจัดสวัสดิการให้สมาชิก
- ๔ ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการรวบรวม เก็บขนขยะ และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕ ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
- ๖ มูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น
- ๗ ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหาปริมาณในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก

๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกและคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในพื้นที่

๙ ผู้สมัครสมาชิกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (.อถล) เพิ่มขึ้น และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน

๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑หน่วยงานภาครัฐทุกส่วนราชการเป็นหน่วยงานนำร่องในการดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในหน่วยงานให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ๒๕๖๘ .ศ.ประจำปี พ "จังหวัดสะอาด"

๑.ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑.๑คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

๑.๒องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ "จุลทัศน์ขยะบรร" ครั้งต่อปี ๔ ใหม่ อย่างน้อย

๑.๓อำเภอมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอ

๑.๔จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๕จังหวัดมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่

๑.๖จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และหรือ/สถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

๒.๓ จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด

๒.๔องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำไปส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

๓ด้านการจัดการขยะปลายทาง .

๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

๓.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

๓.๔ จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

๓.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี

๔. ด้านการบริหารจัดการ

๔.๑องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก

๔.๒องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๓ จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดระดมระดับจังหวัดอื่น ทุกเดือนที่ป/คณะกรรมการจังหวัด/

๔.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (.อถล)

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๔.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน

๔.๖ จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๗ จังหวัดมีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย)Clusters(

๔.๘ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๔.๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (๒.มผ) และรายเดือน (๑.มผ)]

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสระอาด
ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑		
๑.๑ คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ	๑๐๐	๙๘
๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่ อย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี	๑๐๐	๘๐
๑.๓ อำเภอมีการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอ	๑๐๐	๑๐๐
๑.๔ จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐	๑๐๐
๑.๕ จังหวัดมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการลดคัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่	๑๐๐	๙๐
๑.๖ จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ	๑๐๐	๘๐
ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๒		
๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	๑๐๐	๘๗
๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภท หรือมีมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	๙๕	๘๘
๒.๓ จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	๑๐๐	๘๐
๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	๑๐๐	๙๘
๒.๕ หมู่บ้าน/ชุมชน มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	๑๐๐	๗๙
ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๓		
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๘๐	๗๖
๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	๑๐๐	๗๙
๓.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	๖๐	๗๖

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสระอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๓.๔ จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	๑๐๐	๘๐
๓.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	๑๐๐	๗๗
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
๔.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐	๑๐๐
๔.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐	๘๐
๔.๓ จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกเดือน	๑๐๐	๘๐
๔.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.)	๑๐๐	๗๘
๔.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการจัดการขยะครัวเรือน	๑๐๐	๗๒
๔.๖ จังหวัดมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐	๘๐
๔.๗ จังหวัดมีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	๑๐๐	๘๐
๔.๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	๑๐๐	๙๘
๔.๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.๑) และรายเดือน (มผ.๒)]	๑๐๐	๘๐

บทที่ 3

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกรุงเทพมหานครไทย ประจำปี พ.ศ.2569 .

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ ๒๗.๒๐ ล้านตัน จากข้อมูลพบว่า ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการภายในบ้านเรือนโดยชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีบริการเก็บขน ๑.๕๔ ล้านตัน (ร้อยละ ๖ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์จากบ้านเรือนและแหล่งกำเนิด ๖.๐๒ ล้านตัน (ร้อยละ ๒๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) โดยกระบวนการขาล้างและบ้านเรือนจะนำไปจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า ขยะมูลฝอยที่เหลือประมาณ ๑๙.๖๔ ล้านตัน (ร้อยละ ๗๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) จะถูกเก็บขนโดยรถเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตหรือมอบหมายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยแทน เพื่อนำไปยังสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอยหรือสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งขยะมูลฝอยประมาณ ๔.๔๙ ล้านตัน (ร้อยละ ๑๗ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกคัดแยกในระหว่างการเก็บขนหรือภายในสถานที่คัดแยกขยะมูลฝอยส่วนที่เหลือประมาณ ๑๙.๖๔ ล้านตัน (ร้อยละ ๗๒ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยซึ่งพบว่ามีขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ ๑๐.๔๒ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๘ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) และส่วนที่เหลือประมาณ ๔.๗๓ ล้านตัน (ร้อยละ ๑๗ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๗) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการบริหารจัดการขยะยังคงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการ ด้วยเป็นปัญหาระดับพื้นฐานที่ทุกประเทศต้องบริหารจัดการ โดยเฉพาะการจัดการในระดับครัวเรือนที่ต้องลดและคัดแยกขยะให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ออกจากขยะทั่วไปให้ได้มากที่สุด ทั้งในแง่ของประโยชน์ที่ได้จากขยะ และในแง่ของการบริหารจัดการขยะที่เหลือ อีกทั้ง ปัญหาประการต่อมา คือ ปลายทางของการจัดการขยะ สำหรับสถานที่กำจัดขยะที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งกลิ่น น้ำเสีย ไฟไหม้สถานที่กำจัดขยะ ฯลฯ อันส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของประชาชน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประสานการดำเนินงานและร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น สามารถรองรับปัญหาในการจัดการขยะชุมชนได้อย่างยั่งยืน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

ดังนั้น เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการจัดการขยะต้นทางผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการคัดแยกขยะภายในครัวเรือน ทั้งการจัดการขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก ตามโครงการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขยายการดำเนินการไปยังระดับหมู่บ้าน/ชุมชนผ่านการจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อจัดการขยะรีไซเคิลในชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่ม มีกิจกรรมระดับจังหวัดที่เข้ามาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารจัดการขยะ รวมไปถึงการที่หน่วยงานของรัฐคัดแยกขยะภายในหน่วยงาน และสำหรับการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ทั้งขยะทั่วไป ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ ให้มีระบบ/มาตรการรองรับการเก็บ ขน และส่งกำจัดให้ถูกต้อง และการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ซึ่งในปี ๒๕๖๙ นี้ ได้ยกระดับการดำเนินงานของการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

ที่ไม่ถูกต้องและติดตามประเมินการปฏิบัติงานตามแผนที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางแผนร่วมกันในภาพของการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในทุกจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะปลายทางที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน อีกทั้ง ได้กำหนดกลไกในการส่งเสริมการบริหารจัดการให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานข้อมูลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของตนเอง ผ่านการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ระยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีส่วนร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs

๒. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี แผนขยะประเทศฉบับที่ ๒ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

๓. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก ๓Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๔. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย

๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๗. เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของกระทรวงมหาดไทย ทั้งในส่วนราชการระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘. เพื่อให้มีแนวทางให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน

๙. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

๑. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

๒. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)

๓. กำหนดกรอบการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

ต้นทาง → ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔. การนำหลัก ๓ Rs: Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และหลักประชารัฐ ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนาภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา

๕. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๖๙	๗๐	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐
๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
๒.๑ พลาสติก	๒๘	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๒ แก้ว	๓๕	๗๖	๗๘	๘๐	๘๒	๘๔	๘๖
๒.๓ กระดาษ	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๔ อะลูมิเนียม	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑
๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	๓๘	๓๖	๓๕	๓๔	๓๒	๓๐	๒๘
๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๒๒	๒๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐
๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๙๐.๘๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	๔๕	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
๒. ขยะอันตรายครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
๓. ขยะรีไซเคิลในชุมชนที่ได้รับการจัดการในรูปแบบธนาคารขยะมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิล
๔. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ในการคัดแยก เก็บขน และกำจัดอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. ของเสียอันตรายชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อได้รับการบริหารจัดการและส่งกำจัดอย่างถูกต้อง
๖. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น เพื่อลดปัญหามลพิษในการจัดการ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเกิดก๊าซเรือนกระจก
๗. จังหวัดมีบทบาทในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวชีวิตตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนกลาง

องค์การบริหารส่วนตำบล

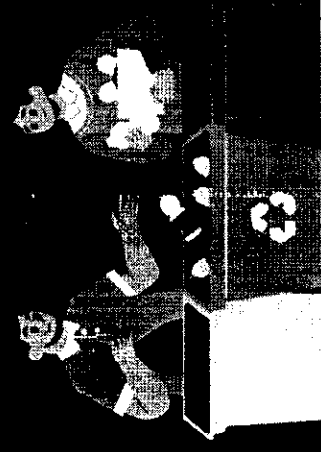
องค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 อปท. สนับสนุนให้ ออถ. ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	100 %
1.2 อปท. เปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	100 %
1.3 จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ อปท.	100 %
1.4 อปท. มีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้ไฟฟ้และบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	100 %
1.5 อปท. มีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	100 %
1.6 อปท. ดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อมูลข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567	100 %

2.1 อปท. มีชุมชนรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทที่ไม่ใช่สาธารณะและ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100 %
2.2 อปท. มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการ มูลฝอยแยกประเภท	100 %
2.3 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	100 %
2.4 อปท. มีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	100 %
2.5 อปท. มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	100 %

3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	80 %
3.2 อปท. ในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	100 %
3.3 อปท. ดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	65 %
3.4 จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	100 %
3.5 อปท. มีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	100 %

4.1 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่การประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหาร อปท.	100 %
4.2 จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ อปท.	100 %
4.3 อปท. มีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. (รายปี (มฟ.1) และรายเดือน (มฟ.2))	100 %

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม “บวร”	๑๐๐
๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	๑๐๐
๑.๓ จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๑.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)	๑๐๐
๑.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	๑๐๐
๑.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๐๐
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	๑๐๐
๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท	๑๐๐
๒.๓ จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	๑๐๐
๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	๑๐๐
๒.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	๑๐๐
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๘๐
๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	๑๐๐
๓.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	๖๕
๓.๔ จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	๑๐๐

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๓.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	๑๐๐

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๔. ด้านการบริหารจัดการ	
๔.๑ จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๔.๒ จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๔.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการ ขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.๑) และรายเดือน (มผ.๒)]	๑๐๐

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับ กลุ่ม “บวร”

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้มี คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก โดยในข้อ ๑๒ ได้กำหนดให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ ดังนี้

๑) จัดทำแผนปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของเครือข่าย อสล.

๒) ดำเนินการตามแผนหรือนโยบายที่กำหนด

๓) รายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งเปิดเผยให้ประชาชน ทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๔) หน้าที่อื่นตามที่ได้รับร้องขอ

และในข้อ ๑๖ ของระเบียบเดียวกัน ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน เกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมของ อสล. ดังนี้

๑) ตรวจสอบคุณสมบัติ พิจารณารับลงทะเบียนผู้สมัครเป็น อสล. รวมถึงปรับปรุงข้อมูลทะเบียน

๒) ทำบัตรประจำตัว อสล.

๓) จัดปฐมนิเทศ ฝึกอบรม หรือประชุม สัมมนา อสล. เพื่อพัฒนา อสล. ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมของ อสล.

๕) ติดตามผลการดำเนินการ รวมถึงให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่ อสล.

๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยให้จังหวัดและอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ ออกล. เครือข่าย ออกล. รวมไปถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถพิจารณาส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานของ ออกล. ก็สามารทำได้

สำหรับกิจกรรมของเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ในการร่วมกันทำกิจกรรมด้านการจัดการ สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง ผ่านคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกจัดทำแผนปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผน และรายงาน ผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย “บ้าน วัด โรงเรียน” โดยสะท้อนความสำคัญของ ๓ สถาบันหลักในการเป็นเสาหลักของชุมชนและสังคม ซึ่งย่อว่า “บวร” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันทั้งสามร่วมมือกันสร้างความแข็งแกร่งให้กับชุมชน ทั้งในด้านการศึกษา จริยธรรม และสังคม เช่น ระดับหมู่บ้าน ออกล. มีกิจกรรมที่ทำร่วมกับครอบครัวผ่านโครงการหรือแผนงานที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ระดับเยาวชน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมงานด้านสิ่งแวดล้อมผ่านโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับบุคคลทั่วไป มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีในพื้นที่ร่วมกับสถาบันตามบริบทของท้องถิ่น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{จำนวน อปท. ดำเนินการครบถ้วน ทั้ง 3 เป้าหมาย "บวร" \times 100}{\text{จำนวน อปท. ทั้งหมด}} = \frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม "บวร"}}$$

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ

ธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) คือ รูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชน มีการคัดแยกขยะรีไซเคิล โดยใช้หลักการของธนาคารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้สมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาขาย ที่ธนาคาร โดยมีคณะกรรมการธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้าน/ และคณะทำงานธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้าน/ ที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินการคัดแยกและชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นมูลค่าและบันทึกข้อมูลการขายลงสมุด คู่ฝาก โดยใช้ราคาที่คณะทำงานธนาคารขยะชุมชนหมู่บ้านได้ประสานงานกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล/ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา รายได้จากการดำเนินการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน จะนำมาใช้เป็น ทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ และใช้ในส่งเสริมกิจกรรมและสวัสดิการของสมาชิกธนาคารขยะฯ (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๔/ว ๑๒๗๐๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๖)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
ธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังเปิดและดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่ ๑ แห่ง ขึ้นไป	๑๐๐
ธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดการดำเนินการ	๐

๑.๓ จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะผู้พัฒนาโครงการ ได้ขึ้นทะเบียนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจในประเทศไทย หรือ Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยมีประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการ ๓๖,๖๔๔,๓๐๙ คน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑,๗๐๑ แห่ง และศูนย์ พัฒนา เด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๘,๙๓๕ แห่ง มีระยะเวลาคิดเครดิตของโครงการ ตั้งแต่

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

วันที่๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ -๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ หรือระยะเวลา ๗ ปี และคาดว่าจะสามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้ ๔๙๒,๒๑๒ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนเป็นไป อย่างถูกวิธี ต่อเนื่อง และเกิดเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ ทั้งในระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนตามข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

โดยมีกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ดังนี้

๑. จังหวัดมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด
๒. จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ
๓. จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะ เปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) ในทุกเดือน (ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙) ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดดำเนินการครบทั้ง ๕ กิจกรรม	๑๐๐
จังหวัดดำเนินการ ๔ - ๕ กิจกรรม	๘๕ - ๙๙
จังหวัดดำเนินการ ๓ - ๔ กิจกรรม	๘๐ - ๘๔
จังหวัดดำเนินการ ๑ - ๒ กิจกรรม	๑ - ๗๙
จังหวัดไม่มีการดำเนินการ	๐

๑.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single - use plastics)

จังหวัดส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลิกใช้โฟม การลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single - use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

อำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และ เทศกาล (event) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ ลดหรือ เลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจ จัดทำบัญชีร้านค้า/ผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นณรงค์ ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics)
- ๓) เชิญชวนร้านค้า/ผู้ประกอบการ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single – use plastics) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาการให้มาตรการเสริมแรงจูงใจ เช่น การออกใบประกาศยกย่องร้านค้า/ร้านอาหารสีเขียว

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดกิจกรรมครบทั้ง 3 กิจกรรม} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการ ประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่
--	---	--

๑.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ พร้อมทั้งได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เป็นประจำ ทุกปี เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการบริหารจัดการขยะครอบคลุมทั้งในระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการขยะต้นทางในระดับครัวเรือน จะสามารถช่วยลดปัญหา ปริมาณขยะล้นเมือง ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ลดภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนและ กำจัดขยะ และยังสามารถนำผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการขยะกลับมาพัฒนาการให้บริการ สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ จึงได้มีแนวทางการสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้ ประชาชนในท้องถิ่นผ่านการเพิ่มมูลค่าจากขยะ เพื่อเผยแพร่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสนใจ สามารถศึกษาและใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ สามารถลด ปริมาณขยะที่จะไปสู่บ่อฝังกลบลดภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาขยะ รักษาสิ่งแวดล้อม และลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๒/ว ๑๑๑๙ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๘

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลผลิตจากการเพิ่มมูลค่า} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกิจกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน
---	---	--

๑.๖ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๒๘๐๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ แจ้งว่า กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๔๑ ตอนที่ ๗๑ ก เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘) โดยได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ขยายระยะเวลาการบังคับใช้ตามข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ของกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกอบหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๐๔๔๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ แจ้งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

ซึ่งในห้วงระยะเวลาที่ขยายไปดังกล่าว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงดำเนินการประชาสัมพันธ์/สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับหลักการและเหตุผลความจำเป็นของกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และแนวทางการเก็บอัตราค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และหากมีการสร้างความรู้ความเข้าใจข้างต้นเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเสนอข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ เข้าสู่สภาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการ} \times 100}{\text{องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} =$	ร้อยละขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการ สำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น
--	--

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๒.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ๒ ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลเป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้สัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้ ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศเกี่ยวกับมาตรการดูแลการจัดการมูลฝอยในที่สาธารณะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่มีการตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

ให้มีการดำเนินการอย่างไร เช่น ไม่อนุญาตให้มีการทิ้งขยะในที่สาธารณะโดยต้องทำมูลฝอยกลับไปทิ้งยังสถานที่พักอาศัยหรือสถานที่อื่นใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยาม

ที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ บ้ายรถเมล์ เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดให้มีภาชนะรองรับ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	$\frac{\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง/}}$
--	---	--

หมายเหตุ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศเกี่ยวกับมาตรการดูแลการจัดการมูลฝอยในที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถือว่าได้ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยหรือมาตรการจัดการมูลฝอยแยกประเภท

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเก็บขนขยะแยกประเภท เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย แล้วแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอยดังกล่าวให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร หรือแบ่งส่วนในรถเก็บขนขยะ เพื่อสามารถเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทได้

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	$\frac{\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บขนขยะแยกประเภท}}$
--	--

๒.๓ จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในรูปแบบธนาคารขยะ เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว จังหวัดควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับปริมาณขยะรีไซเคิลจากธนาคารขยะของจังหวัด เช่น

- ๑) นัดวันรับซื้อขายขยะรีไซเคิล โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และจัดรับซื้อขาย
- ๒) มีแอปพลิเคชันที่เอื้อต่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล

- ๓) มีการทำความร่วมมือ/ตกลง ในการรับซื้อขายขยะรีไซเคิลกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความสนใจ
- ๔) จัดกิจกรรมระดับจังหวัดที่ส่งเสริมให้มีการนำขยะรีไซเคิลมาจัดการร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	๑๐๐
จังหวัดไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมรองรับขยะรีไซเคิลของจังหวัด	๐

๒.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และมีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดโดยตรง

นิยาม

ขยะอันตรายชุมชน หมายถึง ขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระบออสเปรย์บรรจุสี หรือสารเคมี เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	$\frac{\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด}}$
--	---	---

๒.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชน (Drop off) และรวบรวมขนส่งไว้ ณ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์บริการสาธารณสุขหรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และรวบรวมขนส่งไปยังโรงพยาบาลชุมชนหรือขนส่งไปยังสถานที่กำจัดโดยรถเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือบริษัทเอกชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	=	$\frac{\text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน}}$
---	---	---

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

นิยาม

๑) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย (ตัน/คน/วัน)					
จังหวัด	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	เมืองพัทยา
จังหวัดทั่วไป	๐.๐๐๑๘๙	๐.๐๐๑๑๕	๐.๐๐๑๐๒	๐๐.๐๐๑๐๒	
ชลบุรี	๐.๐๐๑๘๙	๐.๐๐๑๑๕	๐.๐๐๑๐๒	๐๐.๐๐๑๐๒	๐.๐๐๓๙๐
ระยอง	๐.๐๐๒๐๒	๐.๐๐๑๗๕	๐.๐๐๓๔๔	๐.๐๐๕๖๙	
ภูเก็ต	๐.๐๐๑๙๖	๐.๐๐๘๓๘	๐.๐๐๗๗๕	๐.๐๐๒๐๔	
สมุทรสาคร	๐.๐๐๒๔๑	๐.๐๐๐๘๑	๐.๐๐๘๗๑	๐.๐๐๒๘๔	
ปทุมธานี	๐.๐๐๑๘๕	๐.๐๐๒๔๗	๐.๐๐๓๗๑	๐.๐๐๓๑๔	
สมุทรปราการ	๐.๐๐๒๓	๐.๐๐๓๗๐	๐.๐๐๓๗๕	๐.๐๐๓๑๒	
สุราษฎร์ธานี	๐.๐๐๒๖๑	๐.๐๐๑๒๔	๐.๐๑๕๒๖	๐.๐๐๑๐๐	

*สูตรอัตราการคิดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยกรมควบคุมมลพิษ

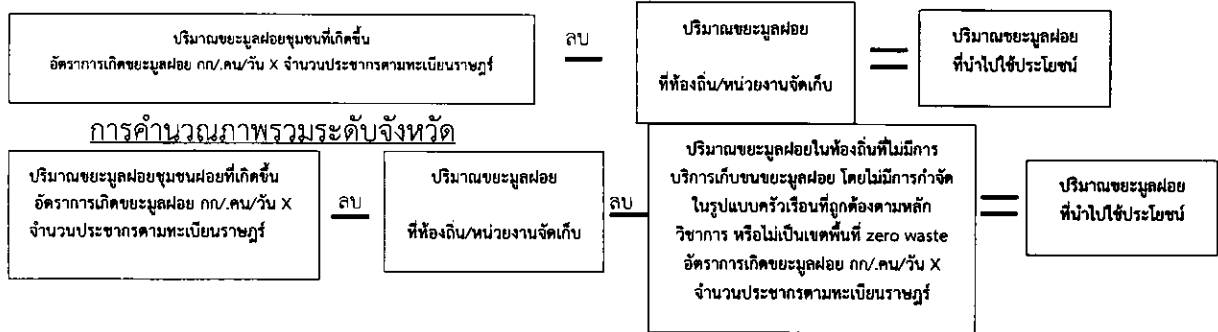
๒) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

๓) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

๔) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น รวมทั้งปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ อบท.

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

๑. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}}$
หรือ
๒. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง = $\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์} \times 100}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ.} \times \text{จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์}}$

๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) และกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ดำเนินการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานและจัดการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มพื้นที่ๆ เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในการบริหารจัดการขยะในภาพรวมของจังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดพิจารณา โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวต้องครอบคลุมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) เช่น การเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยของทั้งกลุ่ม การไหลของขยะทั้งหมดของกลุ่มมีที่มาที่ไปอย่างไร มีกระบวนการในการบริหารจัดการอย่างไร ทั้งนี้ การดำเนินการต้องสอดคล้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดด้วย

และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ให้เกิดประสิทธิภาพ ให้เจ้าภาพกลุ่มพื้นที่ๆ พิจารณาจัดให้มีกลไกในการติดตามประเมินผลในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย เช่น

๑) ให้มีการรายงานสถานการณ์ดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ทุก ๆ ๓ เดือน

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้านิเทศให้คำแนะนำหรือตรวจเยี่ยมการดำเนินงานในพื้นที่

๓) มีการกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในการประชุมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยมีการจัดทำแผน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ทั้งหมด}} =$	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการ (จัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย Clusters)
---	--

๓.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเทกอง การเทกองที่มีการควบคุม การเผากลางแจ้ง เตาเผาที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ และวิธีการอื่นๆ ที่ไม่ปรากฏในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ มีการกำหนดแผนงาน/โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการร่วมกัน หรือร่วมกันกำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการ โดยคำนึงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้อง ตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของกรมควบคุมมลพิษ เช่น

๑) มีการกำหนดเวลาเข้าออกของรถเก็บขนขยะมูลฝอยในบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๒) มีการปรับถนนในพื้นที่ให้รถเก็บขนขยะสามารถวิ่งเข้าสู่หน้ากองเพื่อฝังกลบ

๓) มีการควบคุมขนาดและการวางตำแหน่งของหน้างานกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละระยะ

๔) เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย มีการควบคุมและกำกับดูแลงานกำจัดขยะมูลฝอย

๕) ผู้ควบคุมงานระดับหัวหน้างาน มีการควบคุมและกำกับดูแลงานกำจัดขยะมูลฝอย

๖) มีการจัดบันทึกปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๗) มีการป้องกันเหตุรำคาญด้านกลิ่น ทัศนียภาพ และแมลงวัน เช่น การฉีดพ่นน้ำสกัดชีวภาพ

๘) มีการทำความสะอาดพื้นที่โดยรอบในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๙) มีการไถเกลี่ย บดอัด และกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินหรือวัสดุกลบทับอื่น ๆ ตามระยะเวลาอย่างเหมาะสม

๑๐) มีการควบคุมหรือการจัดระเบียบผู้ค้าและคัดแยกขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๑๑) มีการป้องกันการลักลอบนำขยะมูลฝอยชุมชนจากแหล่งอื่นที่มีได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามากำจัดในสถานที่

๑๒) มีการควบคุมไม่ให้มีการนำของเสียอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ หรือของเสียพิเศษ มากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๑๓) มีการป้องกันและระงับเหตุฉุกเฉิน เช่น ไฟไหม้ หรือ น้ำท่วม บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

๑๔) มีทอรวรรวม/ระบายก๊าซในบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย

๑๕) มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ลอยในบ่อบำบัดน้ำเสีย

โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการยกระดับ ตามข้อ ๑) - ๑๓) เป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ ให้จังหวัดรวบรวมข้อมูลสถานที่กำจัดขยะของจังหวัด และกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะให้เป็นสถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมลพิษจังหวัดทราบด้วย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง}$$

๓.๔ จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน

การจัดการของเสียอันตรายชุมชน ได้มีการส่งเสริมให้จังหวัดจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมขยะอันตราย ส่งเสริมการคัดแยกขยะอันตรายจากชุมชน เก็บรวบรวมในภาชนะรองรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในขั้นสุดท้าย คือ การส่งไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งกรณีที่ต้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งกำจัดเองโดยตรง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพรวบรวมและนำส่งบริษัทเอกชนเพื่อกำจัด

ในการดำเนินการภาพรวมของจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จัดทำบันทึกข้อตกลง MOU ร่วมกันมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีศักยภาพรับผิดชอบการเก็บรวบรวมและขนส่งของเสียอันตรายชุมชน เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายชุมชนดังกล่าว ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฝ.๑) ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานด้านขยะ

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	๑๐๐
จังหวัดไม่มีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	๐

๓.๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการกับมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งเป็นมูลฝอยที่ปนเปื้อนหรือสงสัยว่าปนเปื้อนสิ่งก่อให้เกิดโรค มูลฝอยติดเชื้อในชุมชนเกิดจากกลุ่มผู้ป่วยที่รักษาตัวที่บ้านหรือกลับไปรักษาตัวที่บ้านหรือจากการดูแลสุขภาพที่บ้าน (Home Health Care) เช่น วัสดุและของใช้ต่างๆ ที่มีการปนเปื้อนเลือด และสารคัดหลั่งของผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยล้างไตผ่านช่องท้อง การฉีดยาในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ป่วยที่มีแผลกดทับ ผู้ป่วยโควิด -๑๙ (Home Isolation) และผู้ป่วยโรคติดเชื้ออื่นๆ เป็นต้น เช่น สำลี ผ้าก๊อช ผ้าพันแผล ผ้าอ้อมสำเร็จรูป แผ่นรองขับ หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง ถุงล้างไต ถุงปัสสาวะและสายยาง เข็มหรือเข็มอินซูลิน โดยมีการจัดการเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และในส่วนชุมชนที่จะต้องมีการจัดการ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

มูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสม โดยมีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น วัด โรงเรียน ชมรมผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน ฯลฯ ในการร่วมวางแผนมาตรการและออกแบบรูปแบบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมกับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยการสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน ให้มีการนำส่งเพื่อไปรวบรวม ณ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือศูนย์บริการสาธารณสุขหรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด และรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป โดยต้องไม่มีมูลฝอยติดเชื้อตกค้าง เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนส่งหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} =$	$\frac{\text{ร้อยละมูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง}}$
---	---

๔. ด้านกลไกส่งเสริมการบริหารจัดการ

๔.๑ จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คำอธิบาย :

หมายถึง ให้มีการทำประเด็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ เช่น ข้อมูลการจัดการขยะในจังหวัด ปริมาณขยะ สถานการณ์ขยะในปัจจุบัน สภาพปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงสร้างความตื่นตัวแก่สาธารณชนเป็นวงกว้าง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน และการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด/ที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีการนำเสนอในที่ประชุมใดที่ประชุมหนึ่ง หรือมากกว่า ๑ คณะ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการนำเสนอเรื่อง เข้าสู่วาระการประชุมฯ มากกว่าหรือเท่ากับ ๑ ครั้ง	๑๐๐
จังหวัดมีการนำเสนอเรื่อง เข้าสู่วาระการประชุมฯ น้อยกว่าเดือนละ ๑ ครั้ง	๐

๔.๒ จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๔/ว ๔๓๔๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง การสนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย เพื่อให้จังหวัดประชาสัมพันธ์ข้อมูลและปริมาณคาร์บอนเครดิตที่ได้รับจากโครงการฯ เพื่อเชิญชวนผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่สนับสนุนคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ จังหวัดอาจพิจารณากิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการซื้อขายคาร์บอนเครดิตของจังหวัด ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้จังหวัดมีผลดำเนินการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการ

ถึงขยะเปียก สดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐ เทียบกับปริมาณก๊าซเรือนกระจก รอบที่ ๔ ของจังหวัด ตามการรับรองขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

กิจกรรม	ร้อยละผลสำเร็จ
จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ ตั้งแต่ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป	๑๐๐
จังหวัดมีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากโครงการฯ น้อยกว่าร้อยละ ๑๐	๐

๔.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.๑) และรายเดือน (มผ.๒)]

คำอธิบาย :

๑) บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนที่บันทึกในระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มผ.๒) มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ เท่า เทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากฐานประชากรตามทะเบียนราษฎร

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๑๒ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕)

๓) บันทึกข้อมูลรายปี (มผ.๑) ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน อบท.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานด้านขยะ

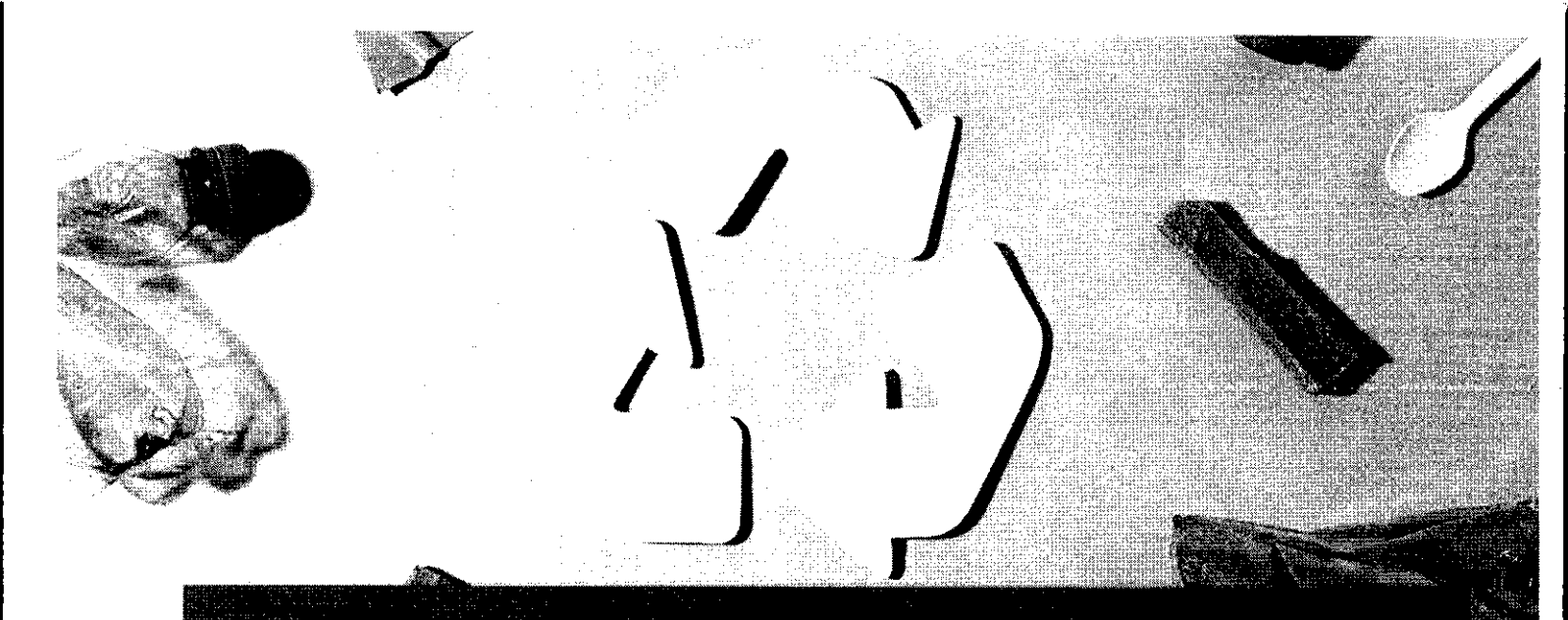
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลการเก็บ ขนขยะมูลฝอยและสถานที่กำจัดขยะ

ส่วนที่ ๔ ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย

ส่วนที่ ๕ ข้อมูลด้านงบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยของ อบท.

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูล มผ.1 และ มผ.2 ครบถ้วน} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} =$	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี การบันทึกข้อมูล มผ. 1.และ มผ.2.
--	--

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชน

๑. มาตรการการส่งเสริมให้ประชาชนมีการจัดทำ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

กระทรวงมหาดไทยกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกและการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ตามนโยบายของรัฐบาลที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ ๒๖ (COP๒๖) ณ เมืองกลาสโกว์ สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ว่า ประเทศไทยพร้อมยกระดับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่ทุกวิถีทางเพื่อบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ (ค.ศ. ๒๐๕๐) และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ได้ในปี พ.ศ. ๒๖๐๘ (ค.ศ. ๒๕๖๕) และในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาโครงการและกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก ครั้งที่ ๑๓-๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการขึ้นทะเบียนของโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย ตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในขั้นตอนต่อไปเป็นการทวนสอบเพื่อรับรองคาร์บอนเครดิตในระยะเวลา ๗ ปี นับจากวันเริ่มโครงการคือวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งต้องเก็บข้อมูลจำนวนประชากร เด็กเล็ก และนักเรียนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกเป็นรายเดือน ระยะเวลาทั้งสิ้น ๗ ปี กระทรวงมหาดไทยจึงได้แจ้งจังหวัดให้แจ้งอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง สืบหาและจัดทำข้อมูลถังขยะเปียกในระดับครัวเรือน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) เป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทครัวเรือนครัวเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ซึ่งจะมีการทวนสอบจากผู้ประเมินภายนอก

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

(Validation and verification Body: VVB) เพื่อทำการตรวจสอบเอกสารในภาพรวม โดยผู้ประเมินภายนอก จะลงพื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลการจัดทำบัญชีแยก ลดโลกร้อนรายเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รวบรวมและบันทึกไว้ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถึงขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทยแล้ว ดังนี้

รอบที่ ๑ พื้นที่ ๔ จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติเห็นชอบ รับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถึงขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน ๓,๑๔๐ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และธนาคารกสิกรไทยได้ให้การสนับสนุนรับซื้อคาร์บอนเครดิต ดังกล่าวทั้งหมดในราคา ๒๖๐ บาทต่อตัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๘๑๖,๔๐๐ บาท

รอบที่ ๒ พื้นที่ ๒๒ จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติ เห็นชอบรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถึงขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน ๘๕,๓๐๓ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ปัจจุบันมีผู้ประกอบการสนับสนุนโครงการ โดยซื้อคาร์บอนเครดิตจากโครงการจำนวน ๖,๑๕๕ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า รวมเป็นเงิน ๑,๔๖๔,๖๐๐ บาท

รอบที่ ๓ พื้นที่ ๗๖ จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกมีมติ เห็นชอบรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถึงขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน ๒๗๕,๐๐๐ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

๑.๑ แผนการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจกโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนฯ ระหว่างปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙

คาดว่าโครงการฯ จะสามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้ราว ๑.๘๗ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า สูงกว่าเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศกำหนด สาขาการจัดการของเสีย (Nationally Determined Contributions NDC) ที่ ๑.๖ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

ครั้งที่	ระยะเวลารับรองปริมาณ ก๊าซเรือนกระจก	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน จังหวัด	จำนวนตัน คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า
๑	กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๕ (รับรองแล้ว)	๔๕๖,๖๔๗	๔	๓,๑๔๐
๒	ตุลาคม ๒๕๖๕ - มีนาคม ๒๕๖๖ (รับรองแล้ว)	๔,๘๔๙,๔๑๕	๒๒	๘๕,๓๐๓
๓	เมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖ (รับรอง แล้ว)	๑๔,๔๘๖,๗๕๒	๗๖	๒๗๕,๐๐๐
๔	ตุลาคม ๒๕๖๖ – มิถุนายน ๒๕๖๗ (อยู่ระหว่างดำเนินการ)	๑๔,๔๘๖,๗๕๒	๗๖	๔๑๒,๐๐๐
๕	กรกฎาคม ๒๕๖๗ - มิถุนายน ๒๕๖๘	๑๔,๔๘๖,๗๕๒	๗๖	๕๕๐,๐๐๐
๖	กรกฎาคม ๒๕๖๘ - มิถุนายน ๒๕๖๙	๑๔,๔๘๖,๗๕๒	๗๖	๕๕๐,๐๐๐
รวม				๑,๘๗๘,๓๙๔

๑.๒ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ ๒๕๖๗ .ศ.กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ ถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนมีผลการดำเนินการ (๒๕๖๗ มกราคม ๒ ข้อมูล ณ วันที่) ครัวเรือนที่มีการจัดทำถังขยะเปียก ครบถ้วนร้อยละ ๑๐๐ และได้จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

RE-X-RAY โครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ ทั้งในระดับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสู่ตรวจการจัดทำถังขยะเปียกของทุกครัวเรือน (RE-X-RAY (ตามข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

๒๕๖๘ .ศ. ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ. เพื่อให้การจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนเป็นไปอย่างถูกวิธี ต่อเนื่อง และเกิดเป็นวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้มี หนังสือที่ มท /๐๘๐๒.๒ว เรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ๒๕๖๗ ตุลาคม ๒๕ ลงวันที่ ๔๕๖๘ ของข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีตัวชี้วัดเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย จำนวน ตัวชี้วัด ได้แก่ ๑

: ๑๓ ตัวชี้วัดที่ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์แนวใหม่ RE-X-RAY

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				
		๑	๒	๓	๔	๕
ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนโครงการ ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน	๕	๑	๒	๓	๔	๕

เกณฑ์การให้คะแนน :

จำนวนกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อน มีการดำเนินการ ดังนี้

.๑จังหวัดมีการจัดทำวางแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

.๒จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตามแผนระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนิน

.๓จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

.๔องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผล ให้จังหวัดทราบ

.๕องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) DLA Waste(ในทุกเดือนถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด จึงขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนโครงการ ถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย ปีงบประมาณ พ ๒๕๖๘ .ศ.ดังนี้

แนวทาง	ขั้นตอนการดำเนินงาน
๑.การจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ตัวชี้วัด จังหวัดมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด	๑.จัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ๑.๑ ออกรายงานข้อมูลการจัดทำถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนข้อมูลเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) DLA Waste (๑.๒ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนำข้อมูลตามข้อ มาพิจารณาโดยการจัดประชุม ๑.๑ร่วมกับทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และสรุปปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน เพื่อจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการประชุมสามารถดำเนินการในรูปแบบ) การประชุม ณ สถานที่ที่จังหวัดกำหนด หรือการประชุมผ่านระบบออนไลน์ กรณีการประชุมผ่านระบบออนไลน์ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสามารถประสานศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น เพื่อขอใช้งานระบบการประชุมออนไลน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยขอความร่วมมือให้ทีมปฏิบัติการฯ เข้าร่วมการประชุม ณ สถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด(๒ นำผลการประชุมหรือตามข้อ จัดทำแผนมา ๑ การขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ประกอบด้วย ที่มา ๒.๑ วัตถุประสงค์ ๒.๒ เป้าหมาย ๒.๓ ผลการดำเนินการ ณ ปัจจุบัน ๒.๔ อุปสรรค/ปัญหา ๒.๕ แผนปฏิบัติการ ๒.๖(Action Plan) ทั้งนี้ให้นำเสนอแผนการขับเคลื่อนฯ รายงานผลให้คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดทราบ และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

แนวทาง	ขั้นตอนการดำเนินงาน
๒.การแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัด จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ	ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมีหนังสือแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ
๓.การจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัด จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ	ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด โดยสามารถดำเนินการในรูปแบบการประชุมตามแนวทางข้อ ๑หรือตามที่จังหวัดกำหนด
๔.การลงพื้นที่สู่มาตรการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือน ตัวชี้วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สู่มาตรการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ	ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอร่วมกับทีมปฏิบัติการกำหนดแนวทางการสู่มาตรการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน โดยใช้แนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นสำคัญ โดยให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกำกับ ติดตาม ให้ทีมปฏิบัติการระดับอำเภอร่วมบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกลไกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ลงพื้นที่สู่มาตรการครัวเรือนในพื้นที่ที่จัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อนให้ครบทุกครัวเรือนในทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทาง	ขั้นตอนการดำเนินงาน
๕.การบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น DLA Waste ตัวชี้วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น DLA Waste ในทุกเดือน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเข้าข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงการจัดเก็บเอกสารการสุ่มตรวจในแต่ละเดือนให้มีความถูกต้องครบถ้วน

๒. มาตรการส่งเสริมทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศกระทรวงฯ เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการมูลฝอยโดยดำเนินการตามหลักการพัฒนายั่งยืน โดยจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เห็นว่าเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิลในครัวเรือน และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ ๓R คือ ใช้ซ้ำ ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลไปขายเพื่อมีรายได้สู่ชุมชน และพัฒนาสู่การจัดตั้งธนาคารขยะเพื่อเป็นสถานที่รวบรวมและรับซื้อขยะรีไซเคิลจากประชาชนสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชนและนำรายได้ไปจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ จึงได้มีการดำเนินโครงการศึกษาจัดทำแผนงานและแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ (Recyclable Waste Bank) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

การดำเนินงาน	เป้าหมายการขับเคลื่อน
ระยะที่ ๑	๑. มีการสำรวจขยะมูลฝอยระดับครัวเรือน
	๒. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานธนาคารขยะ
	๓. มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะในระดับชุมชน/หมู่บ้าน
ระยะที่ ๒	๑. มีการประชุมและแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ
	๒. มีการจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับธนาคารขยะ
	๓. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ
ระยะที่ ๓	๑. มีการเปิดรับสมาชิกธนาคารขยะ
	๒. มีการประชุมทำความเข้าใจกับสมาชิกธนาคารขยะ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๒.๑ ผลการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รวบรวมผลการดำเนินการขับเคลื่อนธนาคารขยะ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗) มีรายละเอียด ดังนี้

- ๑) มีจำนวนธนาคารขยะที่จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑๕,๗๖๓ แห่ง
- ๒) มีจำนวนสมาชิกธนาคารขยะทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น จำนวน ๔,๑๕๗,๙๑๒ คน
- ๓) มีปริมาณขยะที่ขายได้ทั่วประเทศรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑,๗๘๘,๒๒๘.๕๔ ตัน
- ๔) ธนาคารขยะมีรายได้รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑,๑๒๐,๘๐๓,๙๐๗.๓๒ บาท จัดเป็นสวัสดิการให้แก่สมาชิก (ค่าฌาปนกิจ ค่าคลอดบุตร ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ) จำนวน ๘๖๙,๘๓๗,๐๓๘.๙๘ บาท คงเหลือเงินหมุนเวียนธนาคารขยะ จำนวน ๒๕๐,๙๖๖,๘๖๘.๓๔ บาท

๒.๒ ธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดให้มีการถอดบทเรียนธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด ครบทุกจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด และกำหนดให้ธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้ปฏิบัติงานธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของจังหวัดเรียบร้อยแล้ว

QR Code ข้อมูลธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัด

๒.๓ เป้าหมายการขับเคลื่อนธนาคารขยะ ปีงบประมาณ พ๒๕๖๘ .ศ.

เป้าหมาย	ค่าเป้าหมาย
.๑จังหวัดมีธนาคารขยะต้นแบบ (Best Practice) ระดับอำเภอ	ครบทุกอำเภอ
.๒จำนวนสมาชิกธนาคารขยะในภาพรวมของประเทศ	คน ๗,๐๐๐,๐๐๐

จากเป้าหมายการขับเคลื่อนธนาคารขยะ ปีงบประมาณ พ ๒๕๖๘.ศ.ดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือที่ มท /๐๘๐๒.๒วปรประเมินผลการปฏิเรื่อง กา ๒๕๖๗ ตุลาคม ๒๕ ลงวันที่ ๔๕๖๘บติ ราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีตัวชี้วัดเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะ จำนวน ได้แก่ (ตัวชี้วัดย่อย ๒ ประกอบด้วย) ตัวชี้วัด ๑

ตัวชี้วัดที่ บ.เคลื่อนการดำเนินงานระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการขี ๑๒.๑
ธนาคารขยะ)Recyclable Waste Bankขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ((๑๐ น้ำหนักร้อยละ)

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน				
		๑	๒	๓	๔	๕
ร้อยละของอำเภอในเขตจังหวัดที่มี ๑๒.๑ ธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ	๕	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐
๑๒.๒ร้อยละของจำนวนประชาชนที่สมัครเป็น สมาชิกของธนาคารขยะ	๕	น้อยกว่า ร้อยละ ๑๖	๑๖	๑๙	๒๒	๒๕

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตาม
เป้าหมายที่กำหนด จึงขอความร่วมมือจังหวัด ดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนธนาคารขยะ
(Recyclable Waste Bank) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๒๑.๑ การจัดตั้งธนาคารขยะต้นแบบ Best Practice ระดับอำเภอ

ในปีงบประมาณ พ ๒๕๖๘ .ศ.เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนธนาคารขยะ
และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะและการคัดแยกขยะต้นทางในระดับครัวเรือน
รวมทั้งมีต้นแบบของธนาคารขยะในการเป็นพี่เลี้ยงให้กับธนาคารขยะอื่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในระดับพื้นที่ จึงขอให้จังหวัดดำเนินการคัดเลือก และส่งเสริมพัฒนาให้มีธนาคารขยะต้นแบบ
(Best Practice) ระดับอำเภอ (ต้องไม่เป็นธนาคารขยะต้นแบบระดับจังหวัดที่เคยได้รับการคัดเลือกเมื่อ
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
๑	๑.๑จังหวัดจัดประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูล ฝอยจังหวัดเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกธนาคารขยะ ต้นแบบระดับจังหวัดแห่ง ทั้งนี้สามารถ ๑อย่างน้อยอำเภอละ) พิจารณาประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยขอใช้ระบบการประชุม (ออนไลน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ หลักเก ๑.๒เกณฑ์ในการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ ดังนี้ (Check list) ☐ ๑ (มีโครงสร้างในการบริหารจัดการธนาคารขยะ ได้แก่ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานธนาคารขยะ ☐ (๒มีกฎข้อตกลงของธนาคารขยะที่เป็นความตก/ระเบียบ/ ลงร่วมกันของสมาชิกที่ใช้ในการดำเนินการของธนาคารขยะ ☐ (๓มีการเปิดรับสมัครสมาชิกธนาคารขยะต่อเนื่องเป็น ประจำทุกเดือน ☐ (๔มีการดำเนินการซื้อขายขยะรีไซเคิลอย่างต่อเนื่อง ☐ (๕มีการจัดเก็บข้อมูลหรือทะเบียนบัญชีการซื้อขาย ขยะรีไซเคิลทุกครั้งดำเนินการ ประกอบด้วย	สจจ :หน่วยงานหลัก - :หน่วยงานสนับสนุน - สจจ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	(๕.๑) ทะเบียนบัญชีรายสมาชิก ได้แก่ (๑) รายชื่อ/ที่อยู่ สมาชิกรายบุคคลหรือรายครัวเรือน (๒) ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของสมาชิก (๓) ข้อมูลปริมาณขยะของสมาชิกทุกครั้งที่มีการดำเนินการ โดยสามารถแยกประเภทขยะออกเป็นประเภทต่างๆอย่างชัดเจน เช่น พลาสติก กระดาษ แก้ว เป็นต้น ๕.๒) ทะเบียนการบริหารจัดการภาพรวมของธนาคารขยะ ได้แก่ (๑) ข้อมูลจำนวนสมาชิก รายเดือนหรือทุกครั้งที่มีการดำเนินการ (๒) ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย รายเดือนหรือทุกครั้งที่มีการดำเนินการ (๓) ข้อมูลปริมาณขยะในภาพรวมทุกครั้งที่มีการดำเนินการ โดยสามารถแยกประเภทขยะออกเป็นประเภทต่างๆอย่างชัดเจน เช่น พลาสติก กระดาษ แก้ว เป็นต้น ☐ (๖) มีการจัดทำบัญชีเงินฝากของธนาคารขยะและมีการแต่งตั้งผู้มีอำนาจในการเบิกถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวอย่างชัดเจน ☐ (๗) มีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกธนาคารขยะอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นประจำอย่างต่อเนื่องรายบุคคล แยกประเภทข้อมูลสวัสดิการอย่างชัดเจน เช่น ค่าฌาปนกิจ ค่าคลอดบุตรค่ารักษาพยาบาล ทุนการศึกษา ค่าปันผลหุ้น ฯลฯ ☐ (๘) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน จำนวนปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัดในพื้นที่ตั้งของธนาคารขยะมีจำนวนลดลง ☐ (๙) มีหน่วยงานภายนอกให้ความสนใจเข้ามาศึกษาดูงาน หรือมีการขยายผลโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานอื่น ☐ (๑๐) มีการขับเคลื่อนกิจกรรมธนาคารขยะร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ หมายเหตุ ทั้งนี้จังหวัดสามารถปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอได้ตามความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่	
๒	จังหวัดประชุมชี้แจง หรือแจ้งหลักเกณฑ์การคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอให้กับอำเภอ เพื่อแจ้งองค์กรปกครอง	.สจจ : หน่วยงานหลัก - -หน่วยงานสนับสนุน :

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	ส่วนท้องถิ่นทราบ	.สธอ
๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินตนเอง แล้วแจ้งผลการประเมินตนเองให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทราบ	.อปท :หน่วยงานหลัก - :หน่วยงานสนับสนุน - .สธจ/.สธอ
๔	อำเภอจัดประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยอำเภอ เพื่อพิจารณาคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ (ทั้งนี้สามารถพิจารณาประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยขอใช้ระบบการประชุมออนไลน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้)	.สธอ :หน่วยงานหลัก - :หน่วยงานสนับสนุน - .สธจ
๕	๕.๑ การถอดบทเรียนธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ .จัดทำข้อมูลตามแบบฟอร์มการถอดบทเรียนที่ สธ ๕.๑.๑ กำหนด QR CODE แบบฟอร์มการถอดบทเรียน จัดทำเป็นคลิปวิดีโอ ๕.๑.๒ โดยขอความร่วมมือนายอำเภอร่วมถอดบทเรียนธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น QR CODE แนวทางการจัดทำคลิปวิดีโอ ให้กับ ๕.๑.๒ เผยแพร่เอกสาร และคลิปวิดีโอตามข้อ ๕.๒ ประชาชนและภาคีเครือข่ายได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์อำเภอ เว็บไซต์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นYouTube Facebook Line TikTok ฯลฯ	.สธอ :หน่วยงานหลัก -/ อปท. :หน่วยงานสนับสนุน - .สธจ

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
๖	อำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและธนาคารขยะอื่นๆ ในเขตพื้นที่ของอำเภอ ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การฝึกอบรม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดอบรมให้กับ - โดยเชิญวิทยากรจาก คณะกรรมการธนาคารขยะ ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีธนาคารขยะต้นแบบไปให้ความรู้ การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมศึกษาดูงานองค์กร - โดยให้คณะกรรมการหรือคณะทำงานธนาคารขยะมาศึกษาดูงานธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ การประชุมต่างๆ เช่น การประชุมประจำเดือนของอำเภอ - การประชุมผ่านระบบออนไลน์ ฯลฯ	.สอ :หน่วยงานหลัก -/อปท. :หน่วยงานสนับสนุน - .สอจ
๗	อำเภอรายงานผลการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ ให้จังหวัดทราบ ๖	.สอ :หน่วยงานหลัก -
๘	จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานตามข้อ ให้กรมส่งเสริมการ ๗ - ๑ ปกครองท้องถิ่นผ่านทางแบบรายงานgoogle form เพียงช่องทางเดียวเท่านั้น เพื่อเก็บเป็นข้อมูลตามตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินการปฏิบัติราชการของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตัวชี้วัดที่ ๑๒.๑ QR CODE คิวอาร์โค้ดแบบฟอร์มการรายงานผลของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด QR CODE ช่องทางการรายงานผลของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	

๒.๔ การขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะในภาพรวมจังหวัด

จากนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ที่ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีสมาชิกธนาคารขยะหมู่บ้าน ๒๕๖๙ .ศ.ล้านคน ภายในปี พ ๑๐ ชุมชนเพิ่มขึ้นให้ได้จำนวน/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้ดำเนินการกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ปี ๓ ดังนี้

เป้าหมาย	จำนวนสมาชิกธนาคารขยะ (คน)
พ๒๕๖๗ .ศ.	๔,๐๐๐,๐๐๐
พ๒๕๖๘ .ศ.	๗,๐๐๐,๐๐๐
พ๒๕๖๙ .ศ.	๑๐,๐๐๐,๐๐๐

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนสมาชิกธนาคารขยะ จำนวน ๔,๑๕๗, คน ๙๑๒ ขับเคลื่อนธนาคารขยะไปสู่เป้าหมายที่กำหนด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตั้งนั้นเพื่อเป็นการจึงได้กำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนจำนวนสมาชิกธนาคารขยะในภาพรวมจังหวัด ดังนี้

ขั้นตอน	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
๑	จังหวัดจัดประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนสมาชิกธนาคารขยะให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอธิบายแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลในแบบรายงานข้อมูลประจำเดือนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ อาจดำเนินการประชุมในคราวเดียวกับการประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การคัดเลือกธนาคารขยะต้นแบบระดับอำเภอ ทั้งนี้สามารถพิจารณาประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยขอใช้ระบบการประชุมออนไลน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้	หน่วยหลัก.สจ : หน่วยสนับสนุน.สจ :
๒	การส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (.อถล) จากทุกครัวเรือน เข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะของหมู่บ้านชุมชน/ โดยการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การแจ้งเสียงตามสาย หรือการเคาะประตูบ้านเพื่อแจ้งข้อมูลและประชาสัมพันธ์รูปแบบการดำเนินการของธนาคารขยะ ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ หรือรูปแบบการจัดสวัสดิการที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดให้ประชาชนร่วมสมัครเป็นสมาชิกธนาคารขยะและเข้าร่วมกิจกรรมการซื้อขายขยะรีไซเคิลมากขึ้น เช่น (๑)เงินสวัสดิการให้แก่สมาชิกธนาคารขยะ (๒)เงินสนับสนุนผู้นำขยะรีไซเคิลมาขายปริมาณสูงที่สุด (๓)กิจกรรมแจกของที่ระลึกของธนาคารขยะ ฯลฯ	หน่วยหลัก: อปท. หน่วยสนับสนุน: สจอ/. .สจ
๓	ขับเคลื่อนกิจกรรมธนาคารขยะหมู่บ้านชุมชนร่วมกับหน่วยงาน/ เครือข่ายในพื้นที่ เช่นภาคี ภาคศาสนา เช่น การจัดกิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล กองบุญ ๓.๑	หน่วยหลัก.อปท : หน่วยสนับสนุน/.สจอ : .สจ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

	ขยะรีไซเคิล การบริจาครายได้ของธนาคารขยะให้แก่มัสยิดหรือศาสนสถานในพื้นที่ เป็นต้น ภาคการศึกษา เช่น การร่วมมือกับโร ๓.๒๖เรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งธนาคารขยะโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการคัดแยกขยะต้นทางและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะในพื้นที่ เป็นต้น ภาคเอกชน เช่น การขอรับสนับสนุนจากสมาคม ห้าง ๓.๓ ชุมชน/ร้านฯ ในพื้นที่เป็นสนับสนุนกิจกรรมธนาคารขยะหมู่บ้าน อาจสนับสนุนเป็นสิ่งของเพื่อนำมาเป็นของรางวัลในการทำกิจกรรมคัดแยกขยะรีไซเคิล หรือการประสานหน่วยงานเอกชนสมาคม/ที่รับซื้อขยะรีไซเคิลเพื่อเพิ่มผลประโยชน์จากการขายขยะให้แก่สมาชิกธนาคารขยะ เป็นต้น ภาคประชาสังคม เช่น การสร้างความร่วมมือกับ ๓.๔ กลุ่มเปราะบางในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่และได้รับสวัสดิการที่เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกธนาคารขยะ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี เป็นต้น	
๔	ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำโครงการจ้างปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการบริหารจัดการธนาคารขยะทั้งประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการจัดทำระบบฐานข้อมูลธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานธนาคารขยะตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด (แบบฟอร์มฉบับปรับปรุง)ดังนี้ แบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔.๑๓ ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ ภาพรวมการซื้อขายขยะ จำนวนธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - (แห่ง) - ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะของธนาคารขยะ รายธนาคาร (คน/ครัวเรือน) จำนวนสมาชิกธนาคารขยะทั้งหมดขององค์กรปกครอง - (คน) ส่วนท้องถิ่น - ปริมาณขยะที่ขายได้ทั้งหมดรวมทุกประเภท (กิโลกรัม) ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล - รายได้กับระบุประเภทและปริมาณของขยะรีไซเคิลที่ข -	

ผู้ประกอบการ โดยแบ่งเป็น ,แก้ว ,ประเภท ได้แก่ พลาสติก ๕ กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม ,อลูมิเนียม/โลหะ -ระบวยอดสะสมรายรับทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดยแบ่งเป็น รายรับจากการขายขยะ รายรับจากเงินสมทบอื่น ๆ และ รวมยอดรายรับทั้งหมด (บาท) ระบวยอดสะสมรายจ่ายทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ - โดยแบ่งเป็นค่าสวัสดิการประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าฌาปนกิจ ค่ารักษาพยาบาล ค่าคลอดบุตร และอื่น ๆ เช่น ค่าทุนการศึกษา ค่าประกันชีวิต (บาท) ระบวยอดเงินคงเหลือหลังจากการหักลบรายรับทั้งหมด - (บาท) และรายจ่ายทั้งหมดของธนาคารขยะ -ระบุจำนวนครั้งที่ได้ดำเนินการขายขยะในแต่ละครั้ง <u>ส่วนที่ ๒ การซื้อขายขยะรีไซเคิลรายครั้ง</u> - ระบุจำนวนครั้งที่มีการซื้อขายขยะรีไซเคิล กับผู้ประกอบการ ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล - ระบุจำนวนและปริมาณของการรับซื้อขยะรีไซเคิล -จาก <u>สมาชิก</u> โดยแบ่งเป็น /ประเภท ได้แก่ พลาสติก แก้ว โลหะ ๕ อลูมิเนียม กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม ระบุ จำนวนและปริมาณของการซื้อขายขยะรีไซเคิล <u>กับผู้รับซื้อ</u> โดยแบ่งเป็น ,ประเภท ได้แก่ พลาสติก ๕ แก้ว/โลหะ , กระดาษ และอื่น ๆ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม ,อลูมิเนียม คำนวณผลต่างของการรับซื้อ โดยระบุค่า -<u>ยอดรวมรายจ่ายของการรับซื้อขยะ</u> และ<u>ยอดรวมรายรับของการรับซื้อขยะ</u> พร้อมทั้งคำนวณผลต่างของการรับซื้อขยะรีไซเคิลแต่ละครั้ง (บาท) ระบุการใช้จ่ายผลกำไรจากการรับซื้อขยะโดยระบุ - จำนวนเงินว่าได้ใช้ผลกำไรในประเภทใดบ้าง เช่น ฝากบัญชี ใช้ ค่าดำเนินงานคณะทำงานธนาคารขยะจัดสวัสดิการให้แก่เป็ สมาชิก หรือ อื่น ๆ โปรดระบุ แบบจังหวัด ๔.๒ประกอบด้วย จำนวนรวมธนาคารขยะขององค์กรปกครอง - ส่วนท้องถิ่น (แห่ง) - ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะ ของธนาคารขยะ รายธนาคาร (คน/ครัวเรือน) ทั้งหมดขององค์กรปกครองจำนวนสมาชิกธนาคารขยะที่ - (คน) ส่วนท้องถิ่น	
---	--

	- ระบุประเภทของการรับสมาชิกธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คน/ครัวเรือน) (กิโลกรัม) ปริมาณขยะที่ขายได้ทั้งหมดรวมทุกประเภท- ระบุชื่อผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิล - ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปริมาณของขยะรีไซเคิลที่ขายให้กับระบุประเภทและป - ผู้รับซื้อของเก่า โดยแบ่งเป็น ประเภท ๕ ได้แก่ พลาสติก, แก้ว , กระดาษ และอื่น ๆ ,อลูมิเนียม/โลหะ โดยใช้หน่วยเป็นกิโลกรัม ระบุยอดสะสมรายรับทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดย - รวมแบ่งเป็น รายรับจากการขายขยะ รายรับจากเงินสมทบอื่น ๆ และร (บาท) ยอดรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น -ระบุยอดสะสมรายจ่ายทั้งหมดที่เริ่มต้นดำเนินการ โดย แบ่งเป็นค่าสวัสดิการประเภทต่าง ๆ เช่น ค่าฌาปนกิจ ค่า รักษาพยาบาล ค่าคลอดบุตร และอื่น ๆ เช่น ค่าทุนการศึกษา ค่า ประกันชีวิต และรวมยอดรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท) ระบุยอดเงินคงเหลือหลังจากการหักลบ -รายรับทั้งหมด และรายจ่ายทั้งหมดของธนาคารขยะ (บาท) ระบุจำนวนครั้งที่ได้ดำเนินการขายขยะ - (บาท)	
	คำอธิบายประเภทของขยะรีไซเคิล อ้างอิงจากคู่มือประชาชนเพื่อการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ของขยะมูลฝอยชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ๑.ประเภทพลาสติก เช่น ขวดน้ำดื่มแบบขุ่นแบบใส ขวดน้ำมันพืช ภาชนะพลาสติกบรรจุอาหารนม ครีมน้ำดื่ม ถังน้ำ กาละมังบรรจุภัณฑ์ที่มีเครื่องหมายรีไซเคิล ถุงพลาสติกเหนียว (ถุงรีฟิล) เป็นต้น ๒.ประเภทแก้ว เช่น ขวดหรือภาชนะแก้วแบบใส สีเขียว หรือสีน้ำตาล ขวดหรือภาชนะแก้วบรรจุอาหาร ๓. ประเภทโลหะ/อโลหะ เช่น กระป๋องบรรจุอาหารหรือเครื่องดื่ม ทองแดง เหล็ก ตะกั่ว ทองเหลือง วัสดุหรือเศษเหล็กทุกชนิด เป็นต้น ๔. ประเภทกระดาษ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษสมุด-หนังสือ นิตยสาร กระดาษกล่อง กระดาษขาว-ดำ แผ่นพับ เป็นต้น ๕. ประเภทอื่น ๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก-ใหญ่ ทีวีเก่า ตู้เย็นเก่า แอร์เก่า เป็นต้น	

๓. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

กระทรวงมหาดไทยรณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน

การใช้หลักการ ๓ Rs หรือ ๓ ช : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) จะส่งผลถึงขั้นตอนการกำจัดขยะปลายทาง ช่วยให้การกำจัดขยะง่ายขึ้นและลดต้นทุนการกำจัดขยะลง ถ้าเราได้รณรงค์ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทาง โดยทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกัน ก็จะทำให้สถานการณ์ขยะของประเทศดีขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำป้ายกำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน ๔ ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ ๒ สี คือ สีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป ส่วนขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางในการจัดเก็บและการกำจัดขยะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกระดับร่วมกันดำเนินการตามแผน ซึ่งมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ กระทรวงมหาดไทย

๓.๑.๑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑) อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามแผน และประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) ติดตามผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผู้บังคับบัญชา

๓) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔) ให้ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการขับเคลื่อนแผนฯ

๒) ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการรณรงค์ให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม “แยกก่อนทิ้ง” และ “ทิ้งให้ถูกที่”

๓) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในพื้นที่

๓.๑.๓ กรมการปกครอง

๑) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผน โดยกำกับให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมปฏิบัติตามแผน

๒) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับอำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๒ จังหวัด

๓.๒.๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงานกลุ่ม Clusters แต่ละพื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกกลุ่ม Clusters และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๓.๒.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณากำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหาร จัดการขยะและกรอบระยะเวลาดำเนินการ

๓.๒.๓ เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัดที่สาธารณะ ห้างร้าน และร้านค้าในหมู่บ้าน

๓.๒.๔ จังหวัดกำหนดและประกาศแผน เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะและ การเก็บขนขยะแยกประเภท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมาย ในการดำเนินการร่วมกัน

๓.๒.๕ ให้ทุกจังหวัดจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าภาพ Clusters ในทุกกลุ่ม Clusters เพื่อให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

(๑) ทบทวนและยืนยันการรวมกลุ่มพื้นที่ Clusters ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็น ที่สิ้นสุด สำหรับในพื้นที่เกาะเป้าหมายที่มีปัญหาขยะมูลฝอยตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ให้จังหวัด กำหนดให้เป็น Clusters เฉพาะ

(๒) ยืนยันจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters และจำนวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยู่ในกลุ่ม Clusters ใด แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

๓.๒.๖ ให้จังหวัดจัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่ม Clusters ลงนามในบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกลุ่ม Clusters หลังจากที่ได้ข้อสรุป การรวมกลุ่ม Clusters ตามข้อ ๓.๒.๕ แล้วรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

๓.๒.๗ ให้จังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกลุ่ม Clusters โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับ มอบหมายตามข้อ ๓.๒.๑ เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และจัดให้มีการประชุมคณะทำงานกลุ่ม Clusters เพื่อพิจารณาให้ข้อสรุปการเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยภายในทุกกลุ่ม Clusters ในจังหวัด โดยให้จังหวัดสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในกำหนดเวลา

๓.๒.๘ เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Clusters ส่งแผนดำเนินงานการกำจัด ขยะมูลฝอยตามข้อ ๓.๒.๗ ให้จังหวัด

๓.๒.๙ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตาม เป้าหมายและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผน

๓.๓ อำเภอบาง

๓.๓.๑ เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้นายอำเภोजัดประชุมผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอน วิธีการ บริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

๓.๓.๒ ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์ และ ประชาสัมพันธ์ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

๓.๓.๓ กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบาง ให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

๓.๓.๔ ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ครัวเรือนมีถังขยะอินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ ๓ ข (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

๓.๓.๕ ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกัน กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายชุมชนไปรวบรวมไว้ รอการเก็บขน

๓.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๔.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามหนังสือชักชวนแนวทางการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี เช่น การเป็นเจ้าภาพในการรวบรวม และส่งกำจัดขยะอันตรายชุมชน

๓.๔.๒ เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑.๑) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่เก็บขน ให้ทราบแนวทาง ขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนแนวทางในการคัดแยกขยะ

๑.๒) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ เพื่อความสะดวก ในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภท ติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวยสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

๑.๓) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง” และหลักการ ๓ ข (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๑.๔) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

๑.๕) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๑.๖) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยก เส้นทางในการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล

และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น

๑.๗) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะ อย่างน้อยจุดละ ๒ ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๑.๘) รมรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๒) การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

๒.๑) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

๒.๒) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๓) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ หรือร่วมกันเรื่องวัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจุดรวบรวมขยะการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำประกาศ

๓.๕ หมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๕.๑ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการชุมชนทำการรณรงค์ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ ๓ ช (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

๓.๕.๒ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจุดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๕.๓ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๓.๖ การติดตามผล

๓.๖.๑ กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ติดตามผลการดำเนินงานกับจังหวัด

๓.๖.๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

๓.๖.๓ กรมการปกครอง โดยผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามความก้าวหน้าของอำเภอหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๖.๔ ระดับจังหวัด โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้า ติดตามให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอ

๔. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังนี้

๔.๑ การใช้หลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๔.๑.๑ Reduce (ใช้น้อย)

การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของ แทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

๔.๑.๒ Reuse (ใช้ซ้ำ)

การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

๔.๑.๓ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่)

การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋ เป็นต้น

๔.๒ การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

๔.๒.๑ คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๔.๒.๒ คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษ หรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้มหรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๔.๓ การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.)”

เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริมสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่างๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่

๔.๔ มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ๕ กิจกรรม ดังนี้

๔.๔.๑ กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๔.๔.๒ กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก

๔.๔.๓ กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

๔.๔.๔ กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์

๔.๔.๕ กิจกรรมการจัดการขยะบ่อสุ่ทะเลในพื้นที่ ๒๔ จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีของหัวหน้าส่วนราชการ ภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

๕. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๕.๑ การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย ๒ ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น ๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ บิมน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดิน สถานบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

๕.๒ กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะอันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษ หรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย ๑ จุด

๕.๓ กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางในการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๕.๔ จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทอย่างน้อยให้มีการเก็บขนขยะเปียก แยกออกจากขยะทั่วไป โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๕ จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากกระยะทางในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดระยะทางการขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า ๔๐ กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) ระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ๔๐ - ๕๐ กิโลเมตร โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๒) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐาน หรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

๓) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

๕.๖ ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ รวมทั้ง กฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗

๖. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง (ปลายทาง)

๖.๑. กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า)

ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๖.๑.๑ สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๖.๑.๒ ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่า โดยการรื้อถอนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๒๙ ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้ได้รับ มอบหมาย

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

อาจนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ ๒๘ และข้อตกลงในหมวด ๓ ซึ่งกำหนดให้ให้คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ให้คำแนะนำแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ในการนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการ ใช้ หรือหาประโยชน์ โดยวิธีการจำหน่ายจ่าย โอน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการ เป็นสำคัญ

๖.๑.๓ ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๑๔ และหมวด ๓ เป็นต้นไป

๖.๑.๔ ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๖.๑.๕ การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่

๖.๒ การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นควรได้รับการจัดการและกำจัดให้หมดทุกวัน ไม่ควรมีขยะตกค้างหรือขยะสะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือ การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอย และนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลง และยังลดต้นทุนการกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

๖.๒.๑ จัดให้มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters)

กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งให้จังหวัดรายงานการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน ๒๔๗ กลุ่ม (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ได้แบ่ง Clusters ออกเป็น ๓ ขนาด ได้แก่

๑) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วมากกว่า ๕๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน ๒๑ แห่ง

๒) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ ๓๐๐ - ๕๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน ๓๘ แห่ง

๓) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า ๓๐๐ ตัน/วันขึ้นไป ปัจจุบันมีจำนวน ๑๘๘ แห่ง

๖.๒.๒ การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

- การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
- การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
- การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง
- การแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า
- วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในหมวดที่ ๓ เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๓ วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยอนุโลม

๗. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ด้านการจัดการ)

การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปกำจัด เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ หากไม่ครอบคลุม ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ม.ป.๒) ผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ และการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยรวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๓ เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บ ขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น นำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๘. มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ทำให้การจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้รับความสำคัญและถูกกำหนดเป็นมาตรการอย่างเคร่งครัด ถึงแม้ว่าจะมีการผ่อนคลายมากขึ้น แต่แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อก็ยังคงมีความสำคัญสำหรับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) และโรคติดเชื้ออื่นๆ จึงให้นำมาปรับใช้กับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชนตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

๘.๑ มาตรการต้นทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น ปิดปากถุงให้แน่น ทำสัญลักษณ์ที่ถุงขยะ หรือใส่ถุงใส และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง ซึ่งจัดให้เป็นถังขยะติดเชื้อ หรือนำไปทิ้งไว้ในจุดรวบรวมขยะติดเชื้อเป็นการเฉพาะเพื่อรอการเก็บขน และต้องล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

๘.๒ มาตรการกลางทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีถังขยะสีแดงไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นการเฉพาะ และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้าและเครื่องแต่งกายที่รัดกุม เป็นต้น ให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อสวมใส่ในการปฏิบัติงาน รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ และเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ รวมทั้ง ฉีดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นประจำทุกวัน

๘.๓ มาตรการปลายทาง ให้การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ หากยังไม่มีความพร้อมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ อาจดำเนินการโดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนมาพักรวมที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อรอการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ข้างต้น ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมอนามัย และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามความเหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

๙. มาตรการการจัดการขยะพลาสติก

๙.๑ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ (Thailand's Roadmap on Plastic Waste Management ๒๐๑๘ - ๒๐๓๐) เป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศ และเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามพันธกรณีระหว่างประเทศในคราวประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน ๓R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ และเป็นกรอบนโยบายการจัดการกากของเสียด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย

๙.๑.๑ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย ดังนี้

(๑) การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนี้

- เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ ๑) พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) ๒) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารออกโซ่ (Oxo) และ ๓) ไมโครบีด (Microbead)
 - เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ๑) ถุงพลาสติกหุ้มขนาดความหนา น้อยกว่า ๓๖ ไมครอน ๒) กล่องโฟมบรรจุอาหาร ๓) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ ๔) หลอดพลาสติก
- (๒) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๙.๑.๒ หน่วยงานดำเนินการ

(๑) หน่วยงานกลาง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลัก

(๒) หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในการจัดการขยะพลาสติก ในระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดมายังหน่วยงานกลาง

๙.๒ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๙.๒.๑ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี BOI และสภาอุตสาหกรรม (FTI-PPP) เป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจ Up cycling ทั้งในระดับบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เช่น ทำเสื้อจากขยะขวด PET

(๒) ถนนพลาสติกตัวอย่างในพื้นที่ของภาคเอกชนและขยายผลสู่การเป็นมาตรฐานถนนพลาสติกสำหรับประเทศไทยเพื่อนำไปเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่อื่นต่อไป

(๓) ทำให้ไม้เทียมหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างจากขยะพลาสติกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว

(๔) การศึกษา ค้นคว้า และจัดหาเทคโนโลยีในการจัดการใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน

(๕) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอื่น ๆ ได้แก่ ถนน ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

๙.๒.๒ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) การลด เลิกใช้ พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่สามารถนำกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

(๒) โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๓) การรณรงค์แจกหลอดพลาสติกและพลาสติกใช้ครั้งเดียว อื่น ๆ ในสถานที่บริการ โดยให้แจกในกรณีที่มีการร้องขอ ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากรด้วยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง

(๕) การสนับสนุนการนำขยะพลาสติกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

(๖) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๗) การส่งเสริมให้ร้านรับซื้อของเก่ามีการจัดการสภาพร้านที่ดี

(๘) การพัฒนาระบบรวบรวมขยะพลาสติกในพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งส่งเสริมระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund)

๙.๒.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๒) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ

(๓) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในทุกพื้นที่

๙.๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF)

๙.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการจัดทำโมเดลโครงการนำร่องการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่นำร่อง ได้แก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร และจังหวัดระยอง

๑๐. มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างบูรณาการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการภายหลังการบริโภค เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเล ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติก และการพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก (Business Model) ทั้งในระดับพื้นที่ และในระดับองค์กร เนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) จะสิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมควบคุมมลพิษจึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจัดทำแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะพลาสติกร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความต่อเนื่อง และยกระดับ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

การจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา นโยบายและแผนของประเทศ พันธกรณีระหว่างประเทศและกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาค รวมทั้งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จะเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศดังกล่าว โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาชาติอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์ และประสิทธิภาพสูงสุด มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑๐.๑ มาตรการ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ใช้หลักการจัดการขยะพลาสติกตลอดวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค การจัดการขยะพลาสติกภายหลังการบริโภค และการจัดการขยะพลาสติกในทะเล ประกอบด้วย ๔ มาตรการ ดังนี้

๑๐.๑.๑ มาตรการที่ ๑ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑) จัดกลุ่มและกำหนดประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยพิจารณาจากปริมาณการรวบรวม (Collection) นำกลับมาใช้ประโยชน์ และศักยภาพในการนำกลับมารีไซเคิล (Recyclability Rate)

๑.๑) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีศักยภาพในการรีไซเคิล (High Collection and Recyclability Rate) เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณการใช้งานมาก ความต้องการของตลาดรีไซเคิลและราคาซื้อขายสูง ซึ่งเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดการคัดแยก รวบรวมเพื่อนำกลับไปรีไซเคิล ควรกำหนดข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) อาทิ

๑.๑.๑) ขวดเครื่องดื่ม PET

๑.๑.๒) ขวด HDPE เช่น ขวดน้ำยาปรับผ้านุ่ม ขวดแชมพู

๑.๑.๓) แก้วเครื่องดื่ม เช่น แก้วกาแฟ

๑.๒) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องส่งเสริมให้มีการรีไซเคิลหรือแปลงเป็นพลังงาน เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่พบในสถานที่กำจัดขยะหรือในสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมาก มีข้อจำกัดในการรีไซเคิล/จัดการยาก และระบบในการเก็บรวบรวม มีการปนเปื้อนอาหาร ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการนำกลับมารีไซเคิล ดังนี้

๑.๒.๑) จัดระบบการคัดแยกบรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว เพื่อรวบรวมนำกลับมารีไซเคิล อาทิ ถุงหิ้ว ถุงซ้อปิ้ง ฟิล์มหุ้มสินค้าแพ็คขวดน้ำ ฟิล์มหุ้มแพ็คกล่อง UHT ของโปรเซสส์พลาสติก พลาสติกกันกระแทก ถุงชิลี้ออก/ซองยา ถุงขนมปัง ถุงน้ำตาลทราย ถุงน้ำแข็ง ถุงผักผลไม้

๑.๒.๒) เปลี่ยนการผลิตผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาดรีไซเคิล และการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า อาทิ

๑) แก้วพร้อมฝาแก้วหรือฟิล์มพลาสติกปิดแก้วต้องเป็นพลาสติกชนิดเดียวกัน

๒) ขวดนมเปรี้ยวเปลี่ยนเป็นพลาสติกประเภทรีไซเคิลได้

๓) ถุงพลาสติกต้องเป็นแบบหนา เพื่อนำกลับไปรีไซเคิล

๔) กล่อง หรือถาดใสอาหาร ไม่ควรผลิตจากพลาสติกที่หลากหลายชนิด ควรเปลี่ยนเป็นพลาสติกชนิดเดียว (PP) ตามความต้องการของตลาดรีไซเคิล

๕) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เกินความจำเป็น (Avoid Over Packaging) เช่น ขนาดหรือให้มีขนาดหรือรูปทรงเดียวกันเพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวม (Collection)

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๖) ถุงหรือซองพลาสติกที่มีองค์ประกอบวัสดุหรือพลาสติกหลายชนิด เช่น มีส่วนประกอบของอะลูมิเนียม พลาสติกเมทัลโล่ พลาสติกหลายชั้น/หลายชนิด (Multi-layer/Multi-material) ควรเป็นพลาสติกชนิดเดียวกันหรือลดองค์ประกอบวัสดุเพื่อสะดวกต่อการรีไซเคิล

๗) ถุงน้ำยาชนิดเติมเปลี่ยนเป็นขวด

๘) ถ้วยน้ำดื่มยกเลิกการผลิต หรือเปลี่ยนเป็นขวด

๙) ลดและยกเลิกการผลิตโฟมบรรจุอาหาร เนื่องจากไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้

๑๐) ลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้หลอดพลาสติกเพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม

๑.๒.๓) นำไปผลิตเป็นพลังงานหรือใช้ประโยชน์ด้านอื่น อาทิ ถุงร้อน-เย็น ซ้อน ส้อม มีด ที่บรรจุหรือสัมผัสอาหาร และพลาสติกประเภทอื่นๆ

๑.๓) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ปนเปื้อนอาหารและไม่คุ้มค่าในการจัดระบบเพื่อการนำกลับมารีไซเคิล ต้องติดฉลากมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก. ๑๙๐๘๘ - ๒๕๖๒) หรือมาตรฐานที่เทียบเท่า ควรนำไปใช้ประโยชน์เพื่อ การหมักทำปุ๋ย (Composting) อาทิ กระดาษเคลือบพลาสติกสลายตัวได้เองทางชีวภาพ ฟิล์มหุ้มอาหาร ถุงมือตักอาหาร ถุงใส่ขยะเศษอาหาร ถุงพลาสติกสำหรับเพาะชำ ฟิล์มคลุมหน้าดิน

๒) กำหนดให้มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติก และยกระดับให้เป็นมาตรฐาน เชิงบังคับ ดังนี้

๒.๑) หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ (Guideline) สำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม (Eco Design) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ไม่เกินความจำเป็น (Avoid Over Packaging) เริ่มจากกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีศักยภาพในการรีไซเคิล (High Collection and Recyclability Rate)

๒.๒) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

๒.๓) มาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) กำหนด ให้เป็นมาตรฐานบังคับ

๒.๔) มาตรฐานพลาสติกที่สัมผัสอาหาร โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่เป็นพลาสติก แบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics)

๓) กำหนดสัญลักษณ์ให้กับประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าสู่ระบบรีไซเคิล หรือต้องนำไปจัดการหรือกำจัด เพื่อให้ง่ายต่อการคัดแยกและสร้างการเรียนรู้ของประชาชน

๔) จัดทำระบบและกำหนดหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

๕) สนับสนุนผู้ผลิตให้ผลิตภัณฑ์พลาสติกตามการจัดกลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน (Brand Owner) ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR) โดยสนับสนุนแรงจูงใจ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

(Incentive) อาทิ การลดหย่อนภาษีให้กับผู้ผลิตที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด การให้สิทธิประโยชน์ของ BOI การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ

๖) สนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพแบบครบวงจร เพื่อลดต้นทุน ทำให้เพิ่มจำนวนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์และผู้ใช้ผลิตภัณฑ์

๗) สนับสนุนให้ผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน (Brand Owner) ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR) และมีจุดเติมผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ใช้ซ้ำ (Refill Station) อย่างกว้างขวาง อาทิ ในร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า ร้านตู้ซักผ้าหยอดเหรียญ ร้านค้าปลีก อาคารชุด หอพักและอะพาร์ตเมนต์

๘) การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมจุดเติมผลิตภัณฑ์ (Refill Station) เพื่อขยายรายการผลิตภัณฑ์ให้กว้างขวางและตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน

๙) นำหลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) มาใช้ในการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติก โดยนำร่องกับกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ เนื่องจากพบในสถานที่กำจัดขยะจำนวนมาก ก่อปัญหาขยะในทะเล หรือมีข้อจำกัดในการนำกลับรีไซเคิล ทำให้ภาครัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม เก็บขนและกำจัด อาทิ กล่องโฟมบรรจุอาหาร กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ปนเปื้อนอาหาร ถุงหรือซองพลาสติกที่มีองค์ประกอบวัสดุหรือพลาสติกหลายชนิด บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว

๑๐) ศึกษาวิจัยในหัวข้อที่จะสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ได้แก่

๑๐.๑) การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เอื้อต่อการนำกลับมาใช้ในรูปแบบของหลักการคงคุณค่าของวัสดุ (Value Hill) ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อรักษาวัสดุให้สามารถใช้ได้นานที่สุด

๑๐.๒) การพัฒนาแนวทางการลดพลาสติก เพื่อตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change)

๑๐.๓) การศึกษาการประเมินปริมาณและศักยภาพในการรีไซเคิล (Recyclability Rate)

๑๐.๔) พัฒนาวัตถกรรมการจัดการหรือวัฏกรรมผลิตภัณฑ์เพื่อลดการใช้ทรัพยากร การเพิ่มความสามารถในการรีไซเคิล (Recyclability Rate) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก รวมถึงการป้องกัน และลดไมโครพลาสติก

๑๑) พัฒนากฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ (รวมบรรจุภัณฑ์พลาสติก) ตั้งแต่ต้นทาง (การผลิต) กลางทาง (การจำหน่าย/การใช้) และปลายทาง (ภายหลังการบริโภค)

๑๒) จัดทำฐานข้อมูลพลาสติก (Database of Plastics) และฐานข้อมูลการรีไซเคิลของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีและรายงานข้อมูลต่อสาธารณะ

๑๐.๑.๒ มาตราที่ ๒ การลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค

๑) ดำเนินการต่อเนื่องและขยายผลให้ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า และร้านสะดวกซื้อ ทั้ง Brand owner ขนาดใหญ่และในพื้นที่ท้องถิ่น (Local Brand) สนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

ถุงสับบอนด์

๑.๑) งดแจกถุงพลาสติกหูหิ้วชนิดใช้ครั้งเดียว ถุงที่มีการเติมสารออกไซ

๑.๒) ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกที่มากเกินไป

๑.๓) ให้พื้นที่การขายกับสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco design)

ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก

๑.๔) สนับสนุนการใช้หลักการมัดจำภาชนะที่ใช้ซ้ำได้ และจุดตั้ง Refill

Station

๒) รณรงค์ สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านคาเฟ่ ศูนย์อาหาร ร้านอาหาร Fast Food โรงแรม และกิจการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) สนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

๒.๑) กรณีรับประทานอาหาร ณ สถานที่ ควรใช้ภาชนะที่นำกลับมาใช้ซ้ำได้ ไม่ใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น จาน ชาม ช้อน ส้อม แก้ว ควรเป็นภาชนะคงทนสามารถนำมาล้างทำความสะอาดใช้ซ้ำได้ รวมทั้ง ควรให้บริการน้ำดื่มที่บรรจุในขวดแก้ว ลดการใช้น้ำดื่มในขวดพลาสติก

๒.๒) ใช้วิธีการบรรจุอาหารแบบซื้อกลับบ้านอย่างคุ้มค่า ที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวให้น้อยที่สุด

๓) รณรงค์ สร้างความร่วมมือกับตลาดสดของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ขยายผลไปยังตลาดเอกชน รวมถึงร้านค้าในตลาด สนับสนุนการลดขยะพลาสติก

๓.๑) รณรงค์ลูกค้าใช้ถุงใหญ่ใบเดียวจ่ายตลาด หรือใช้ตะกร้า ถุงผ้า อุปกรณ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ

๓.๒) ลดการให้ถุงพลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว โดยใส่สินค้ารวมในถุงใหญ่ ตะกร้า ถุงผ้า อุปกรณ์ที่ลูกค้านำมา

๓.๓) ร้านอาหารในตลาดใช้ภาชนะที่นำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น จาน ชาม ช้อน ส้อม แก้วที่ล้างทำความสะอาด ให้บริการน้ำดื่มที่บรรจุในขวดแก้ว ลดการใช้น้ำดื่มในขวดพลาสติก กรณีรับประทานอาหาร ณ สถานที่

๓.๔) ใช้วิธีบรรจุอาหารแบบซื้อกลับบ้านอย่างคุ้มค่า ที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ ครั้งเดียวที่น้อยที่สุด

๔) ขอความร่วมมือให้ประชาชนสนับสนุนการลดขยะพลาสติก โดย

๔.๑) ลดการใช้และปฏิเสธการรับผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยใช้เท่าที่จำเป็น

๔.๒) ใช้ภาชนะที่ล้างทำความสะอาดได้ ปิ่นโต แก้วใช้ซ้ำ

๔.๓) ใช้อุปกรณ์ใส่ของแทนการใช้ถุงพลาสติก เช่น ถุงผ้า ตะกร้า อุปกรณ์อื่น

๔.๔) สนับสนุนและใช้บริการร้านค้าที่ให้ความร่วมมือในการลดการใช้และงดการให้ผลิตภัณฑ์พลาสติก

๔.๕) สนับสนุนการซื้อและใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้บริการ Refill station

๔.๖) ทิ้งภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์พลาสติกให้ถูกต้องตามสัญลักษณ์ที่ปรากฏ

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๕) ยกระดับให้หน่วยงานภาครัฐและร้านค้าในสถานที่ราชการเป็นต้นแบบการลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยใช้ผลิตภัณฑ์ที่ซ้ำใช้ และรีไซเคิลง่าย ใช้เท่าที่จำเป็น คัดแยกเพื่อนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ และการทิ้งอย่างถูกต้อง

๖) รณรงค์และสร้างแคมเปญ (Campaign) ระดับประเทศเพื่อสื่อสารต่อสาธารณะภายใต้แนวทาง “งดการให้-ปฏิเสธการรับ ลดการใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียว” และสื่อสารให้ผู้จำหน่ายร้านค้า และประชาชนรับรู้และเข้าใจการจำแนกกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกและการทิ้งเมื่อใช้งานแล้วได้ถูกต้อง

๗) สมาคมภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นผู้นำผลักดันองค์กร สำนักงาน สถานประกอบการ ให้ความร่วมมือในการลดการใช้และลดการให้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

๘) เพิ่มเติมรายการผลิตภัณฑ์ในระบบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) ที่ผลิตได้ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดภายใต้แผนปฏิบัติการนี้ รวมถึงผลิตภัณฑ์ได้ Circular Mark

๑๐.๑.๓ มาตรการที่ ๓ การลดขยะพลาสติกหลังการบริโภค

๑) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นคัดแยกขยะจากบ้านเรือน อาคาร สำนักงาน ตามรูปแบบใหม่ที่สอดคล้อง กับวิธีการกำจัดที่ปลายทาง

๒) สร้างความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับสัญลักษณ์ประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล และต้องทิ้งเพื่อนำไปกำจัด โดยเฉพาะพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) ดังนี้

๒.๑) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล โดยต้องคัดแยกออกจากขยะทั่วไปและขยะอินทรีย์และนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

๒.๒) กลุ่มผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียวที่ต้องสร้างระบบคัดแยกเพื่อนำกลับเข้าระบบรีไซเคิล

๒.๓) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภทที่นำไปผลิตเป็นพลังงาน (Waste to Energy: WTE)

๒.๔) กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastics) ต้องคัดแยกออกจากขยะทั่วไป โดยทิ้งรวมกับขยะอินทรีย์ และนำเข้าสู่ระบบหมักทำปุ๋ย (Composting System) ทั้งในครัวเรือน ในชุมชนและสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) สนับสนุนให้มีการสร้างโรงหมักปุ๋ย (Composting Plant) ในสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงหมักปุ๋ยเชิงอุตสาหกรรมโดยภาคเอกชน เพื่อรองรับการจัดการพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable plastics) พร้อมกับการจัดการขยะอินทรีย์

๔) การเพิ่มศักยภาพระบบการเก็บรวบรวมขยะพลาสติก เพื่อสนับสนุนให้มีการใช้เศษพลาสติกภายในประเทศ

๔.๑) กำหนดมาตรฐานและคุณลักษณะเศษของพลาสติกที่ตรงตามความต้องการของโรงงานรีไซเคิล และสร้างมาตรฐานราคากลางสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ต้องส่งเสริมให้มีการรีไซเคิลหรือแปลงเป็นพลังงาน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๔.๒) พัฒนาศักยภาพให้กับรถเร่ ซาเล้ง ร้านรับซื้อของเก่า คนเก็บขยะ เพื่อยกระดับคุณภาพ การคัดแยกและการรวบรวมขยะพลาสติกในประเทศ เพื่อให้ได้เศษพลาสติกที่มีคุณภาพ และมีปริมาณ ที่เพียงพอต่อการนำไปเป็นวัตถุดิบในภาคธุรกิจรีไซเคิล

๔.๓) ระบบเชื่อมโยงการรับขยะพลาสติกที่ไม่มีราคาท้องครปครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรวบรวมไปสู่โรงงานรีไซเคิล

๔.๔) พัฒนารัฐกิจรีไซเคิลชุมชนและสร้างศูนย์อุตสาหกรรมรีไซเคิลหรือ Recycle Hub และขยายผลไปสู่ระดับภาค เพื่อแก้ไขปัญหากระบวนการขนส่ง (Logistics System) เพื่อนำขยะพลาสติกกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

๔.๕) สร้างความร่วมมือกับสถาบันการอาชีวศึกษา/มหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา ร่วมคิดค้นนวัตกรรมในการจัดการขยะพลาสติก เช่น เครื่องบด เครื่องตัด เพื่อให้สะดวกต่อการขนส่งและการนำกลับไปใช้ประโยชน์

๕) ส่งเสริมให้เกิดนิคมอุตสาหกรรมพลาสติกรีไซเคิลและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ พลาสติกรีไซเคิล และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมรีไซเคิล อาทิ การรีไซเคิลพลาสติกเชิง เคมี (Chemical Recycling) เพื่อให้ได้วัตถุดิบรีไซเคิลที่มีคุณภาพหรือไม่ต้องใช้พลังงานความร้อนจาก เชื้อเพลิงในการหลอมหรือเผาเศษพลาสติก เพื่อลดการใช้พลังงานและลดการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศ

๖) รณรงค์ สร้างแคมเปญ (Campaign) และสนับสนุนการขยายผลโครงการ และจัดรวบรวมที่มีการเก็บพลาสติกเพื่อนำกลับมารีไซเคิล อาทิ โครงการรณรงค์ โครงการมีวិเศษ X วัน โครงการ เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน) โมเดลสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชนในการเก็บรวบรวมพลาสติกลำกลับเข้าสู่ระบบรีไซเคิล เพื่อสร้างมูลค่า

๗) พัฒนา Digital Platform ให้เป็นตลาดกลาง (Recycle Market Place) สร้างช่องทางผู้ซื้อพบผู้ขาย โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ร้านรับซื้อของเก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงงานรีไซเคิล เพื่อรวบรวม ให้ได้เศษพลาสติกที่มีคุณภาพและมีปริมาณที่เพียงพอต่อการนำไปเป็นวัตถุดิบใน ภาคธุรกิจรีไซเคิล

๘) พัฒนารัฐกิจการผลิตและตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกต่อยอด (Upcycling) เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า ชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment : PPE)

๑๐.๑.๔ มาตรการที่ ๔ การลดขยะพลาสติกในทะเล

๑) ป้องกันการเกิดขยะพลาสติกในทะเล โดยสำรวจพื้นที่ระบบเก็บขนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น บริเวณริมฝั่งคลอง ริมแม่น้ำ และริมชายฝั่งทะเลในพื้นที่ ๒๓ จังหวัด ที่ทำให้ขยะ พลาสติกหลุดรอดลงสู่ทะเล และเพิ่มระบบการเข้าถึงพื้นที่

๒) ดำเนินตามมาตรการการจัดการขยะบนพื้นที่เกาะ โดยมุ่งเน้นการคัดแยกขยะ ก่อนนำไปกำจัด และควบคุมกรณีมีการขนส่งขยะมากำจัดบนฝั่ง

๓) วางระบบคัดแยก รวบรวม และการจัดการขยะพลาสติกและขยะประเภทอื่น สำหรับเรือท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว และต้องนำมากำจัดบนฝั่งตามที่กำหนด

๔) วางระบบในการป้องกัน จัดเก็บ ขยะพลาสติกและนำส่งไปจัดการสำหรับขยะ พลาสติกที่หลุดรอดลงสู่ทะเล เช่น ติดตั้งทุ่นดักขยะบริเวณปากแม่น้ำ การเก็บขยะตกค้างในทะเลและบริเวณ ชายฝั่ง

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2569

๕) สร้างความร่วมมือระหว่างสมาคมและผู้ประกอบการอาชีพประมง และโรงงานรีไซเคิล เพื่อนำเครื่องมือประมงเข้าระบบรีไซเคิลและความร่วมมือกับบริษัทรับกำจัดในรูปแบบ Pyrolysis หรือเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)

๖) สร้างระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล และพัฒนาระบบตรวจสอบและเรียกคืนเครื่องมือประมง (Marking Gear) เพื่อลดปัญหาขยะทะเล

๗) จัดการและควบคุมไมโครพลาสติก (Microplastics) ในแหล่งน้ำ บนบก และในทะเล

๑๐.๓ หน่วยงานขับเคลื่อน

๑๐.๓.๑ หน่วยงานส่วนกลาง คือ กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน

๑๐.๓.๒ หน่วยงานระดับพื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐.๔ แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

๑๐.๔.๑ ภาครัฐส่วนกลาง ประกาศแนวนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ให้ชัดเจน

๑๐.๔.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแนวนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของร่าง แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกในท้องถิ่น ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และรณรงค์ ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก ให้กับผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ ๓R รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๑๐.๔.๓ ภาคประชาชน ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ ๓R และเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมในระดับครัวเรือนและขยายผลในชุมชน

๑๑. มาตรการจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ เพื่อจัดทำรายงานมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ จำนวน ๑๔ เกาะ ได้แก่ (๑) เกาะสีชัง (๒) เกาะล้าน (๓) เกาะเสม็ด (๔) เกาะช้าง (๕) เกาะหมาก (๖) เกาะกูด (๗) เกาะเต่า (๘) เกาะพะงัน (๙) เกาะสมุย (๑๐) เกาะยาวน้อย (๑๑) เกาะยาวใหญ่ (๑๒) หมู่เกาะพีพี (๑๓) หมู่เกาะลันตา และ (๑๔) เกาะหลีเป๊ะ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการฯ ได้เสนอแนะมีมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

๑๑.๑ มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

๑๑.๑.๑ มุ่งเน้นให้มีการลดการนำบรรจุภัณฑ์ที่ยากแก่การจัดการขึ้นเกาะและการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

๑๑.๑.๒ จัดกิจกรรม ๓R ตามประเภทของขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิลประเภทต่าง ๆ ของเสียอันตรายชุมชน และขยะที่เกิดจากการรื้อถอนและก่อสร้าง

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๑๑.๑.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรออกข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

๑๑.๑.๔ กำหนดข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บและขน โดยพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมในกรณีที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทที่กำหนด เพื่อให้มีแรงจูงใจในการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย

๑๑.๑.๕ จัดกิจกรรมหรือโครงการในการรณรงค์ต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง

๑๑.๒ มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

๑๑.๒.๑ พิจารณารูปแบบต่าง ๆ ในการเก็บ ขน เช่น การจัดให้มีถังคอนเทนเนอร์ในบริเวณที่รถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเข้าถึงยาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่

๑๑.๒.๒ ควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นจากการเก็บขนขยะมูลฝอย เช่น กลิ่นเหม็น และน้ำชะขยะมูลฝอย

๑๑.๒.๓ พิจารณาความเหมาะสมในการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการเก็บและขนขยะมูลฝอย เพื่อลดภาระการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑.๓ มาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง

๑๑.๓.๑ พิจารณาให้มีการศึกษาความเหมาะสมเพื่อหารูปแบบหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างง่ายและเหมาะสมสำหรับเกาะที่มีพื้นที่มากเพียงพอหรือการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินงาน กรณีที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นมาก

๑๑.๓.๒ ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑๑.๓.๓ พิจารณาการกำหนดข้อบัญญัติในเรื่องการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและสะท้อนต้นทุนการดำเนินการ รวมทั้งค่ากำจัดขยะมูลฝอยจากสถานที่พักนักท่องเที่ยว

๑๑.๓.๔ ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม กรณีที่เกาะดังกล่าวถูกประกาศให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓.๕ กรณีที่มีการขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดบนฝั่ง ให้พิจารณาจัดกิจกรรมในการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นบนเกาะบางส่วนให้มากที่สุด และให้เหลือขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถจัดการได้บนเกาะเพื่อขนส่งไปกำจัดต่อไปบนฝั่งน้อยที่สุด โดยให้มีมาตรการควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งตามมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทางร่วมด้วย

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชุมมีมติ ดังนี้

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๑) เห็นชอบกับมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะตามที่คณะอนุกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะเสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทยที่ให้ผู้ประกอบการ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่นำนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว ควรมีส่วนร่วมในการจัดการขยะและการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ไปพิจารณาดำเนินการ

๒) มอบให้กระทรวงมหาดไทยนำมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะไปดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้ง ๑๔ เกาะ และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมต่อไป

ในประชุมติดตามการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๔ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ได้มีการมอบนโยบายในประเด็นการแก้ไขปัญหาขยะบนเกาะ ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งปัญหาหลักของขยะบนพื้นที่เกาะ ไม่ใช่แค่เพียงแต่เป็นเรื่องของการจัดเก็บ แต่ยังเป็นเรื่องการจัดทำที่ยังมีหลายพื้นที่จำเป็นต้องขนย้ายขยะมากำจัดบริเวณบนฝั่ง โดยหากในอนาคตสามารถกำจัดขยะให้แล้วเสร็จบนเกาะได้ จะทำให้การจัดการขยะบนพื้นที่เกาะต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ที่มีเกาะหรือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการจัดให้มีแหล่งกำจัดขยะบนเกาะ

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

ชื่อโครงการ/กิจกรรม		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑. ด้านการจัดกิจกรรมระยะต้นทาง			
๑๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม“บวร”	๑. การดำเนินงานระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	- อบท. - จังหวัด	- มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - ภาคศาสนา - สถานศึกษาระดับต่าง ๆ
	๑.๑ จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๙		
	๑.๒ ดำเนินการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกที่ได้จัดทำตามข้อ ๑.๑		
๑.๓ คณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกรายงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๙			
๑.๔ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ใน ภาพรวม ของ จังหวัด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๗ เช่น การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกระดับจังหวัด และการจัด			

กิจกรรมระดับจังหวัด		หน่วยงานต้นแบบ	
๒. การดำเนินงานระดับจังหวัด ๒.๑ ให้จังหวัดติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสามารถพิจารณาใช้แบบติดตามการจัดกิจกรรมระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙ ๒.๒ ให้จังหวัดจัดกิจกรรมสัปดาห์การขับเคลื่อนเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกระดับจังหวัด โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่ ภายใต้ชื่องาน “LVE Week เครือข่าย อถล. ร่วมใจ ขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อมไทยยั่งยืน” ในระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ๒.๓ ให้จังหวัดรวบรวมผลการดำเนินงานตามแบบรายการการจัดกิจกรรมระดับจังหวัดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ภายในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๙ ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายทั้ง ๓ กลุ่ม ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับเครือข่ายเรือนศาสนา/ศาสนสถานที่เหมาะสมในชุมชน และกิจกรรม			

	ร่วมกับนักเรียนหรือเยาวชนในพื้นที่สถานศึกษาระดับต่าง ๆ		
๑.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดและดำเนินกิจกรรมของธนาคารขยะ	จังหวัดพิจารณาการจัดกระบวนการในการติดตามประเมินผลการจัดทำธนาคารขยะ โดยกำหนดให้มีการคัดเลือกธนาคารขยะที่มีความโดดเด่นในระดับอำเภอเพื่อถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมู่บ้านชุมชนที่ได้ดำเนินการ และขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่ข้างเคียง ในรูปแบบของการคัดเลือกธนาคารขยะในพื้นที่ระดับอำเภอที่มีการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสมในการเป็นต้นแบบ ระดับอำเภอ และสามารถมีธนาคารขยะต้นแบบ ระดับอำเภอได้มากกว่า ๑ แห่ง ใน ๑ อำเภอ	- อบท. - จังหวัด	- สถ. - สถจ. - ทสจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๑.๓ จังหวัดมีการจัดทำและดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก โครงการรื้อถอน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑. จังหวัดมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก องค์กรรื้อถอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด ๒. จังหวัดมีการแจ้งแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก องค์กรรื้อถอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนฯ ๓. จังหวัดมีการจัดประชุมซักซ้อมเพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโครงการถึงขยะเปียก องค์กรรื้อถอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด	- สถจ.	- สถ. - อบท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ		หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ			
	๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการลงพื้นที่สำรวจการจัดทำถังขยะเปียกของครัวเรือนและมีการรายงานผลให้จังหวัดทราบ	- อบท. - สดอ. - สดจ.	- สด. - อบท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการบันทึกข้อมูลการจัดทำถังขยะเปียก ลดโลกร้อน ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (DLA Waste) ในทุกเดือน (ต.ค. ๖๗ - มี.ค. ๖๘) ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน		
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลือกใช้ไฟฟ้า พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single - use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีส่วนร่วมในการเลือกใช้ไฟฟ้า พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single - use plastics) ขยะอาหาร (food waste) และความรู้เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจก หรือจัดกิจกรรมในหน่วยงานราชการ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล งานกิจกรรม และ	- อบท. - จังหวัด - ผู้ประกอบการ/ภาคเอกชน	- สดจ. - สดอ. - ภาคประชาชน - ภาคประชาสังคม

หน่วยเรียนที่ ๑๑			
ครึ่งเดียวทั้ง (Single – use plastics)	เทศกาล (event) โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง (Single – use plastics) ผ่านกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจจัดทำบัญชีร้านค้า/ผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะการลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง (Single – use plastics) ๓) เชิญชวนร้านค้า/ผู้ประกอบการ ลดหรือเลิกใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง (Single – use plastics) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณาการใช้มาตรการเสริมแรงจูงใจ เช่น การออกใบประกาศนียบัตรร้านค้า/ร้านอาหารสีเขียว ๔) จัดกิจกรรมพิเศษในการเสริมสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะมูลฝอย เช่น เดิน-วิ่งลดขยะ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่ก่อมลพิษ จัดหลักสูตรพาชมการบริหารจัดการขยะของจังหวัด		
๑.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะรีไซเคิลชุมชน	- สดจ. - อบท.	- สด. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน	

๑. ๖ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารการจัดกา รขยะตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗	ตามที่ มท. มีหนังสือด่วนที่สุดที่ มท ๐๘๐๔๔/ว ๑๒๘๐๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ แจ้งกระทรวงมหาดไทยอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขน และกำจัดขยะครัวเรือนใหม่ และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔๔/ว ๑๐๔๔๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ แจ้งกระทรวงมหาดไทยอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีสาระสำคัญเป็นการเลื่อนกำหนดการใช้บังคับเฉพาะข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ของกฎกระทรวงข้างต้น	- อบท. - ภาคประชาชน	- สถจ. - สถจ. - สถจ.
๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๑๐๐ มีภาระรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในท	(๑) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย (๒) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท	- อบท. - อบท.	- สถจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน - สถจ.

หน่วยงานสนับสนุน			
สาธารณณะ และ/หรือ สถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	ในส่วนสาธารณณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ครบทุกแห่ง		- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
๒๒ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีการวาง ระบบเก็บขยะแยก ประเภท หรือ มี มาตรการจัดการขยะ มูลฝอยแยกประเภทให้ สอดคล้องกับพื้นที่	(๓) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงาน ประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	- อบท.	- สดจ. - สด. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๔) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่น ที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจาก รถเก็บขยะมูลฝอย	- อบท.	- สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๕) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาด เป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ	- อบท.	- สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเก็บขนขยะแยก ประเภท เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของ ขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอันตราย ขยะมูลฝอยยากกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ รวมถึงเส้นทางการเก็บ และขนมูลฝอย	- อบท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบ แยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙ หรือ จะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยก ประเภท	- อบท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

แผนดำเนินงานสนับสนุน			
	(๒) มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนใน อบท. ทราบโดยทั่วกัน	- อบท.	- ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๓) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางในการเก็บขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท	- อบท.	- สดจ. - ทสจ.
๒.๓ จังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะรีไซเคิล และสนับสนุนการนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยภายใต้หลักการ ๓Rs หรือ ๓ ช: คือ ใช้น้อยลง ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และรณรงค์สร้างการรับรู้ และจิตสำนึกให้ประชาชนในทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนและคัดแยกขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้พัฒนาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือสวัสดิการด้านต่างๆ และทำให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เช่น	- สดจ.	- สดจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน	
	๑) นับวันรับซื้อขายขยะรีไซเคิล โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และจัดรับซื้อขาย		
	๒) มีแอปพลิเคชันที่เอื้อต่อการซื้อขายขยะรีไซเคิล		
	๓) มีการทำความเข้าใจร่วมมือ/ตกลง ในการรับซื้อขายขยะรีไซเคิลกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีความสนใจ		
	๔) จัดกิจกรรมระดับจังหวัดส่งเสริมให้มีการนำขยะรีไซเคิลมาจัดการร่วมกัน เช่น ทอดผ้าป่าขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล		

ขั้นตอนการดำเนินงาน		หน่วยงานสนับสนุน	
๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการชองเสียอันตรายของชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง	- อบท.	- สธ. - สสจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๒) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำไปกำจัดต่อไป	- อบท.	- สธ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน
	(๓) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน	- อบท.	- สธ. - อบจ.
	(๔) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	- อบท.	- สธ. - สสจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน

หน่วยงาสนั้ยนสพน			
๒. ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดรอกับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	(๑) มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขน กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือมีความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	- อบท.	- สถ. - สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) กำหนดจุดรับขยะติดเชื้อชุมชน หรือจัดทำที่พักขยะและขนส่งไปยังโรงพยาบาลชุมชนเพื่อนำไปกำจัด หรือจัดทำที่พักขยะและให้บริษัทเอกชนไปกำจัด	- อบท.	- สถ. , สถจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	(๑) อบท. จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โขงฟาถึงขยะโตะแก้อั้ครรอกใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เทาเผาไ้ร้ควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- อบท. - หมู่บ้าน/ชุมชน	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) อบท. จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างรู้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสี่เขี้ยว กิจกรรมรณรงค์การขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น	- อบท.	- จังหวัด - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

หน่วยงนสนับสนุน		
(๓) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด อบท. และโรงเรียนในสังกัด สพฐ ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ๓ Rs หรือ ๓ ข. ให้แก่เด็กนักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ	- สถานศึกษาในสังกัด อบท. ทุกแห่ง - อบท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
(๔) ขอความร่วมมือ “ประชาชนรัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และบรรจุภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว	- สธ.	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
(๕) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ชาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน	- อบท.	- ปค. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
(๖) อบท. ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อหรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินสดหรือสิ่งของที่มูลค่า อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง	- อบท.	- ปค. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน	- อบท.	- จังหวัด

คู่มือการดำเนินงาน			
ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน		- หอการค้าจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน	
(๘) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	- อบท.	- จังหวัด - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน	
(๙) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เทคโนโลยีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล – ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบพหุองค์รวม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน และเตาเผาขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย	- อบท.	- สถจ. - ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน	
(๑๐) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ อบท. เก็บขนไปกำจัดที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชนที่ อบท. จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ อบท. และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศ สถ. รวมทั้งรายงานข้อมูลผ่านทสจ. เพื่อรวบรวมให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ (สคพ.) รายงานข้อมูลผ่านระบบ	- อบท.	- สถจ. - ทสจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน	

หน่วยงานต้นแบบ			
สารสนเทศของกรมควบคุมพิษ			
(๑๑) ในกรณีพื้นที่อื่นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ อบท. ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	- อบท.	- สถ. - ทสจ. - สคพ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน	
๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดกา ร มูล ฝ อย (Clusters) และกลไก ใน ก า ร ตี ต ำ ม ประเมินผลในการดำเนินการจัดการขยะเคลื่อน แผนบริหารจัดการขยะ ข อ ง ก ลุ่ม พื้ น ที่ ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	- อบท.	- สถจ. - อบจ. - ภาคเอกชน/ภาคประชาชน	

หน่วยงนสนับสนุน			
	บริหารจัดการขยะของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ในการประชุมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)		
๓.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปี ต หรือ ปี ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	มีการกำหนดแผนงาน/โครงการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการร่วมกัน หรือ ร่วมกันกำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการ โดยคำนึงถึงการลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้อง ตามข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อบรรเทาการดำเนินงานในปี ๒๕๖๘ ต่อไป	-อปท.	- สธ. - สดจ. - สคพ. - คพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๓.๔ จังหวัดมีมาตรการส่งกำจัดและรายงานผลการจัดการของเสียอันตรายชุมชน	(๑) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอกำจัด อปท. มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย (๒) ขนขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	-อปท. -อปท.	- สธ. - สดจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

หน่วยงานต้นแบบชุมชน			
๓.๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำส่งกำจัด ส่วนท้องถิ่นมีการ บริหารจัดการมูลฝอย ติดเชื้ออย่างถูกต้องวิธี	(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำส่งกำจัด ขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยต้องไม่มี ขยะติดเชื้อตกค้าง	- อบท.	- สถ. - สธจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) มีการดำเนินงานการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาจนำส่งสถานที่ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงาน ที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบมาตรฐานและ ใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการผลิต ปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราว	- อบท.	- สถ. - สธจ. - สสจ. - รพ.สต - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๔. ด้านการบริหารจัดการ			
๔.๑ จังหวัดมีการ นำเสนอเรื่องการบริหาร จัดการขยะ เข้าสู่วาระ การประชุมคณะกรรมการ จัดการสิ่งปฏิกูลและ มูลฝอยจังหวัด หรือ คณะกรรมการจังหวัด	จังหวัดทำประเด็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ เช่น ข้อเสนอการ จัดการขยะในจังหวัด ปริมาณขยะ สถานการณ์ขยะในปัจจุบัน สภาพปัญหาการจัดการขยะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาแนวทาง ร่วมกันในการจัดการขยะในพื้นที่ รวมถึงสร้างความตื่นตัวแก่ สาธารณชนเป็นวงกว้าง ร่วมกับภาครัฐ หรือเอกชน และการ นำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุม คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด/คณะ	- อบท.	- สถ. - สธจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ			
หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการจังหวัด/ที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยต้องมีการนำเสนอในที่ประชุมได้ที่ประชุมหนึ่ง หรือมากกว่า ๑ คณะ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง		
๔.๒ จังหวัดมีการส่ง เ ส รี่ ม แ ล ซ ประชาสัมพันธ์การซื้อ ขายคาร์บอนเครดิต จากโครงการถึงขยะ เปียก ลดโลกร้อนของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	จังหวัดดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนภายใน จังหวัด เช่น สถาปัตย์สหกรณ์จังหวัด สภาหอการค้าจังหวัด ห้างสรรพสินค้า บริษัทเอกชน กลุ่มนิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ได้ ร่วมกันสนับสนุนซื้อคาร์บอนเครดิตจากโครงการถึงขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวต่อไป	- อปท. - สถจ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน	- สถจ. - ภาคเอกชน
๔.๓ องค์กรปกครอง ส่วน ท้อง ถิ่น มีการ บันทึกข้อมูลในระบบ สารสนเทศด้านการ การบริหารจัดการขยะมูล ฝอย ของ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (รายปี (ม.๖๑.) และราย เดือน (ม.๖๒.)]	(๑) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูล ที่ อปท. ได้บันทึกและ ยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ม.๖๒) ตามกำหนด ทุกเดือน (๒) อปท. มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบ สารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (ม.๖๒) ภายในกำหนดของทุกเดือนได้อย่าง ถูกต้องและครบถ้วน สำหรับข้อมูลรายปี (ม.๖๑.) ให้ ดำเนินการนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศฯ ภายใน ๑ เดือน หลังวันสุดท้ายของปีงบประมาณ	- อปท. - อปท.	- ทสจ. - สถจ. - สถจ.

***หมายเหตุ** กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ดำเนินการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

ข้อมูลงานสนับสนุน		
๑. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๒. รณรงค์ประชาชนเพิ่มอัตราการลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท. - สธ. - หน่วยงานภาคเอกชน - และภาคประชาสังคม
๓. สำนักงานจัดให้มีชนะรณรงค์แบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท. - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- มท./ สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรณรงค์ประชาชนเพิ่มอัตราการจัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- มท./สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๕. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- กระทรวงศึกษาธิการ - สถานศึกษาสังกัด อปท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๖. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชนในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้าง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด มท.	- สธ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

หน่วยงานสนับสนุน		
๗. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมณฑล และองค์กรประกอบของชุมชนผลผลิต รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่ การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- สถ.	- วท./คพ. /พพ. - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๘. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- อบท.	- สถ./ภาคเอกชน
๙. อบรบและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพ ในการจัดการขยะมูลฝอย	- สถ. - อบท.	- ทส. - ภาคเอกชน/ภาค ประชาชน
๑๐. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด - สถ.	- ทส. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
๑๑. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด	- สถ. - ภาคประชาชน
๑๒. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกาศและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงาน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านชุมชนสถาน	- สถ.	- มท./สถ. - หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

***หมายเหตุ** กิจกรรมหลักเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ภาคผนวก